1863. Donderdag 24 December. No. 354.

NIEUWE ROTTERDAMSCHE COURANT.

ABONNEMENTS-PRIJS.
Voor Rott. per 3/m. ƒ 8.25
Franco door het Rijk „ 9.25

Spoorwegen. Van Rotterd. n. Amsterd. 7.25, 10.25, 1.55, 3.30, 7.40.
„ Rotterd. tot 's Hage 's nam. 5.45 en 's avonds 10.05.
„ Amsterd. n. Rotterd. 8.30, 11.20, 2.50, 4.30, 7.30.
„ 's Hage tot Rotterd. 's morg. 8.30 en 's avonds 7.50.

Van Rott. n. Utrecht, Amst. en Arnh.: 6.55, 9.50, 12.25, 2.10 (beh. Zond.), 5.55, 9.15 (tot Utrecht)
„ Amst. n. Utr., Rott. en Arnh (tot Utr.), 7.35, 10.25, 12.30, 4.30 (idem), 6.35, 9.10 (idem.)
„ Arnh. n. Utrecht, Amsterd. en Rott.: 6.30. 9.37, 11.55, 1.—, (idem), 5.55.
„ Utrecht naar Rotterdam: 4.10, 8.40, 11.40, 1.15, 5.35, (idem), 7.50.

V. Antw. n. Rott. en Breda: 7.[illegible] 's morg., [illegible] 's midd. en [illegible] 's avonds (Moerdijk en Breda.)
„ Rott. n. Antw. en Breda: 10.30 's morg., [illegible] 's nam.
„ Breda n. Antw. en Rott.: 5.45 's morg., 12.40 's midd. en [illegible]

UITHOOFDE VAN HET KERSFEEST ZAL ER OVERMORGEN GEENE COURANT WORDEN UITGEGEVEN.

De Uitgever H. NIJGH heeft aan HH. Geabonneerden *gratis* toegezonden een half vel druks **HANDELINGEN DER STATEN-GENERAAL**, bevattende de zitting van de Eerste Kamer van Woensdag 23 December; benevens de sectie-verslagen en regerings-antwoorden omtrent de hoofdstukken IV A en B, V, VI en VII A der *Staatsbegrooting voor* 1864; enz.

KENNISGEVING.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS van *Rotterdam*, doen te weten:

Dat is afgekondigd de *Verordening op de Aardappelenmarkt te Rotterdam*, en dat die, opgenomen in het *Gemeenteblad van Rotterdam* n°. 15, verkrijgbaar is ter Plaatselijke Secretarie tegen betaling van *drie* centen.

Rotterdam, den 23sten December 1863.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,

De Secretaris, J. L. NIERSTRASZ. *De Burgemeester*, J. F. HOFFMAN.

De discussie over de begrooting.

VIII.

OORLOG.

De discussien over de begrooting van oorlog leverden op zich zelven weinig nieuwe gezigtspunten op. Het was even als vroeger het eindcijfer dat aanstoot gaf; op nieuw werd de circulaire des ministers aan de officieren ter sprake gebragt; al weder werd over het stoomgemaal gehandeld. Wij zullen onze lezers niet vermoeijen, door te herhalen wat wij reeds dikwerf daarover gezegd hebben; maar alleen hunne aandacht vestigen op de omstandigheid, dat de overtuiging van het schadelijke en overtollige van verschillende vestingen schijnt veld te winnen en de motie van den heer *van Heukelom* daarover, dit jaar meer stemmen telde, dan in het vorige. Wij hopen dus dat de heer *van Heukelom* zal volhouden, en bij de volgende begrooting op nieuw zijne motie zal voorstellen. In het eind zal ook hier de waarheid moeten zegevieren.

Bij de begrooting van oorlog heeft de heer GROEN VAN PRINSTERER weder de buitenlandsche zaken ter sprake gebragt. Het was nu het antwoord onzer regering aan de Fransche op de uitnoodiging tot het congres, hetwelk hem niet beviel en waarbij hij op nieuw het gebeurde met de Russische nota sleepte. Op het deloyale, om voor dien aanval juist het oogenblik af te wachten, waarop de minister van buitenlandsche zaken zich uit de kamer had verwijderd, hebben wij reeds opmerkzaam gemaakt. Wij zullen thans de zaak zelve beoordeelen, in verband met de discussiën over de interpellatie van den 14den ll. welke wij nu ook in het *Bijblad* voor ons hebben.

Wij begrijpen het, dat de oppositie eene diplomatieke handeling, die afgeloopen is en waarvan de regering haar de stukken uit eigen beweging of op hare aanvraag overlegt, beoordeelt en veroordeelt. Wij vatten insgelijks, dat zij, zoo lang nog onderhandelingen over een gewigtig belang met eene buitenlandsche mogendheid hangende zijn, haar gevoelen zegt over de wijze van behandeling, die haar het wenschelijkste voorkomt en zoo aan de regering in haren geest raad geeft. Maar het is ons volkomen onbegrijpelijk, dat als de regering eene daad heeft verrigt, waarop eene buitenlandsche mogendheid nog antwoorden moet, de oppositie in de kamer openlijk de handeling harer eigene regering afkeurt en als het ware aan het buitenlandsche kabinet het vijandige antwoord in de pen geeft, hetwelk het aan het onze zoude moeten doen toekomen. Als een ongunstig antwoord is gekomen en zij voegt aan het ministerie dan toe: „de moeijelijkheid waarin het land is gebragt is uwe schuld" dan maakt zij gebruik van een regt, hetwelk niemand haar kan betwisten. De vraag zal dan zijn of dat oordeel juist is. Maar dat zij, vóór dat nog een antwoord gegeven is, openlijk ten aanhoore van een ieder, dus ook van de buitenlandsche diplomaten, alle argumenten bijeenbrengt, om te bewijzen, dat de buitenlandsche mogendheid zich beleedigd *moet* gevoelen en vijandig *behoort* te antwoorden, is eene handeling, waarvan het anti-nationale, waarvan het nadeelige voor het vaderland, waarvan het lakenswaardige een ieder in het oog springt.

Zóó handelt intusschen de oppositie gedurende de twee laatste jaren in ons land, zoodra eenige moeijelijke buitenlandsche kwestie aan de orde is. Bij de behandeling der Maaskwestie, deed zij al het mogelijke, om het Belgische kabinet tegen ons op te zetten en de onderhandelingen met dien staat te bemoeijelijken. Over de Russische nota betoogde zij aanhoudend, dat Rusland ons óf geen óf een scherp antwoord moest geven. Nu weder beweert zij, vóór zij nog weet hoe de keizer der Franschen ons antwoord opgenomen heeft op zijne uitnoodiging tot het congres, dat het deloyaal is en onopregt. Is dat niet, uit haat tegen het ministerie, het vaderland vergeten? Is dat niet, om een ministerie te bestrijden, de wapens tegen zijn eigen vaderland keeren? Is dat niet eene houding, die de hoogste afkeuring verdient van een ieder, wien het welzijn van zijn land boven alles lief is?

Als de Fransche Keizer gezegd had, dat het antwoord onzer regering was deloyaal en onopregt, en de oppositie had dan aan het ministerie tegengeworpen, dat het zich die teregtwijzing door eigen schuld op den hals heeft gehaald, men had over de juistheid dier bewering kunnen twisten; maar haar niet kunnen beschuldigen, dat zij door haar gevoelen te uiten, aan den staat nadeel had toegebragt. Nu zij echter als het ware aan NAPOLEON het vijandige antwoord dicteert, hetwelk hij aan onze regering geven moet, nu is het moeijelijk woorden te vinden, om dit af te keuren.

En is het antwoord van ons kabinet werkelijk deloyaal?

De oppositie zegt, dat de regering, de weigering van Engeland kennende en antwoordende dat zij gaarne aan een congres wil deel nemen, waarbij alle souvereinen vertegenwoordigd zullen zijn, niet rond voor haar gevoelen is uitgekomen, maar bedektelijk heeft geweigerd tot het congres toe te treden.

Is dat juist? Zou het thans de eerste keer zijn, dat eene mogendheid, na een weigerend antwoord te hebben gegeven, door diplomatieke onderhandelingen er toe gebragt werd, te doen, wat zij vroeger heeft afgeslagen? Is het reeds volkomen zeker, dat Engeland op geenerlei wijze, door geenerlei concessien van zijne weigering zal terug te brengen zijn?

Als wij nu onvoorwaardelijk hadden geweigerd, en Engeland trad later toe, hoe zouden wij dan onze waardigheid kunnen bewaren? Zouden wij in dat geval moeten blijven weigeren, niettegenstaande geheel Europa is toegetreden? Ons dunkt dat wij zoo handelende, ons niet slechts zouden isoleren in het Europesche staten-stelsel, maar eene bepaald vijandige houding tegenover Frankrijk aannemen. Indien wij daarentegen na zulk eene onvoorwaardelijke weigering insgelijks zouden toetreden, als Engeland van zijne weigering terugkwam, dan zou het openbaar zijn, dat wij *à la remorque* van Engeland waren.

Hadden wij moeten antwoorden: „wij zullen toetreden, als Engeland toetreedt," dan hadden wij ons onmiddelijk naast Engeland tegenover Frankrijk gesteld: eene positie zeker niet zeer gewenscht voor onze neutraliteit.

Hadden wij, gelijk verschillende groote mogendheden deden, aan Frankrijk een programma moeten eischen; maar dan hadden wij in discussie moeten treden: een toestand alweder zeer nadeelig voor het bewaren onzer neutraliteit.

Wij gelooven dus, dat het verstandigste antwoord, hetwelk wij geven konden, werkelijk gegeven is.

Wij weten wel, dat men uit alles venijn kan zuigen en men dus zeggen kan: gij wildet niet direct weigeren, maar gaaft een antwoord, hetwelk eene indirecte weigering is, omdat Engeland zich reeds verklaard had.

Maar als men aan het antwoord niet volstrekt de ongunstige uitlegging geven wil, die eene vijandige oppositie wenscht, dan is naar ons gevoelen, de duidelijke beteekenis er van alleen dit: „wordt het eens met de overige mogendheden en ook wij zullen gaarne aan het congres deelnemen; maar een congres waarop enkele souvereinen vertegenwoordigd zijn, kan tot geen resultaat leiden en daarvan kunnen wij geen deel uitmaken."

Zulk een antwoord kan niemand kwalijk nemen; het is eene toetreding onder eene bepaalde conditie. Dat Engeland reeds geweigerd had, toen het antwoord gegeven werd, doet niets ter zake; want door onderhandelingen kan Engeland weder bewogen worden toe te treden. In die onderhandelingen treedt het Nederlandsche kabinet niet; daarmede heeft het niets te maken; daarnaar vraagt het niet. Het wil slechts een congres waartoe allen zijn toegetreden. Zoodra die algemeene toetreding verkregen zal zijn, verklaart het ook te zullen komen. Als men geen kwaad opzet *wil* aannemen en geene kwade bedoelingen *wil* veronderstellen, kan men het antwoord onzer regering in geen anderen zin opvatten.

Hoe de Fransche regering het antwoord opgenomen heeft, is nog niet bekend. Juist daarom verdient het te meer afkeuring, dat de oppositie aan onze regering deloyale bedoelingen verwijt en haar alzoo in eene onaangename verhouding tracht te brengen met een magtigen nabuur.

Zóó voert men geene oppositie, als men werkelijk nationaal gevoel bezit.

Algemeen Overzigt.

Rotterdam, 23 December.

Het is heden de dag waarop de Duitsche bondstroepen Holstein binnenrukken. Van verschillende kanten wordt bevestigd dat de Denen deze provincie ontruimen en voor de bondstroepen plaats maken zullen. Zoodra die ontruiming echter volledig zal hebben plaats gehad, zullen de moeijelijkheden eerst beginnen. Naar al wat men hoort namelijk, bestaat er veel kans dat de bevolking van Holstein den hertog van Augustenburg tot souvereinen vorst zal uitroepen; reeds hebben afgevaardigden van de Holsteinsche stenden te Hamburg eene vergadering gehouden en besloten de bondsvergadering te verzoeken, den hertog in zijne regten te herstellen. Deze van zijn kant heeft de Duitsche vorsten reeds officieel van zijn vertrek naar Holstein kennis gegeven. Het zal nu de vraag zijn of de bondskommissarissen zullen toelaten dat de hertog geproclameerd wordt en dat hij regeringsdaden verrigt. Het eerste zal wel niet te beletten zijn, maar dat het tweede ongehinderd geschieden zal, is moeijelijk te gelooven.

Geeft de koning van Denemarken door de ontruiming van Holstein blijk van eene welberekende gematigdheid, ten opzigte van Sleeswijk schijnt hij geen concessien te willen doen. Niet alleen dat hij de November constitutie niet intrekt, maar hij heeft zelfs, krachtens die constitutie de nieuwe kieswet in Sleeswijk laten afkondigen. Hij heeft zich daardoor iederen aftogt moeijelijker, zoo niet onmogelijk gemaakt.

Het Dagblad van Venetie meent te weten, dat de aartshertog Maximiliaan van de Mexicaansche kroon heeft afgezien, op grond dat Frankrijk de geëischte waarborgen niet wil of kan geven. Natuurlijk blijft dit berigt voor rekening van dat blad.

Eenige dagen geleden vond men te Pesth oproerige plakkaten op straat liggen en hier en daar aan de huizen bevestigd. Zij waren onderteekend: Nationale regering van Hongarije. L. Kossuth. De plakkaten waren in de Hongaarsche en in de Duitsche taal geschreven. Men voegt er bij, dat deze gebeurtenis geen onlusten ten gevolge heeft gehad.

De *Indépendance* meent te weten, dat de heer Pasolini, wiens vertrek van Parijs naar Londen eenig opzien gebaard heeft, het Engelsche gouvernement niet gezind heeft gevonden, om een aanval van Italie op Oostenrijk goed te keuren. Evenwel zou hij de verzekering hebben gekregen, dat men in Engeland met de beste gevoelens jegens Victor Emmanuel bezield is en dat de regering ook met keizer Napoleon op een goeden voet wenscht te blijven, indien men van haar maar niet vergt aan een congres deel te nemen,

Uit Italie verneemt men dat de senaat te Turin eene belasting op de roerende goederen, alsmede op de bezittingen en portefeuille in beginsel heeft aangenomen. Te Rome zijn de werken van Georges Sand en van sommige andere Fransche, Duitsche en Italiaansche schrijvers op den Index geplaatst.

Het antwoord door keizer Napoleon op het adres van den senaat gegeven, schijnt te Parijs een vrij gunstigen indruk gemaakt te hebben. De *Presse* geeft Z. M. den raad om het congres door te zetten. Volgens dat blad moet de keizer een congres houden, al ware het maar met twee of drie mogendheden. Men mag echter betwijfelen of de keizer geneigd zal zijn dien raad aantenemen.

Wij hebben gisteren een kort overzigt medegedeeld van de boodschap, die de president Lincoln bij de opening van het congres te Washington heeft ingediend. Voor het oogenblik viel er en valt er nog uit dat document niets naders mede te deelen, omdat er alleen van bekend is, hetgeen langs telegrafischen weg bij het vertrek der Engelsche mailboot, uit Washington naar New-York was overgebragt. Dat uittreksel is evenwel voldoende om voorloopig iets te weten omtrent den geest en de strekking van dat stuk, zoowel als omtrent den hoofdinhoud der daarbij ingediende rapporten, betreffende de financieele, militaire en maritieme aangelegenheden der Unie. Reeds heeft de Londensche pers, terstond bij de ontvangst der dépêche alle commentariën op het Sleeswijk-Holsteinsche thema in den loop gelaten, om zich eenig en alleen met de groote zaak van het Trans-Atlantische vraagstuk bezig te houden. Onder de bladen die met de boodschap niet ingenomen zijn, behoort in de eerste plaats de *Times*, ofschoon dit blad er in bezadigde bewoordingen over spreekt. Scherper laat de *Post* er zich over uit, doch wordt in dit opzigt nog overtroffen door de *Herald*, die de boodschap merkwaardig noemt wegens de drieste onbeschaamdheid, die er in doorstraalt, vooral in de zinsnede aangaande de betrekkingen met andere mogendheden. Met deze bladen is de *Standard* het in vele opzigten eens. Daartegenover staan de verdedigers met de *Star* en *Daily-News* aan het hoofd. Deze twee zijn het intusschen zelfs in de hoofdzaak niet zoo gaaf en volkomen eens De *Star* tracht in eens door te tasten en Lincoln voor te stellen als een toonbeeld van eerlijkheid en als nagenoeg zeker van zijn succès, terwijl de *Daily-News*, ofschoon de strekking van zijne boodschap goedkeurende, zich evenwel een bepaald oordeel reserveert, om bij kennisneming van den volledigen inhoud nader daarop terug te komen. Trouwens, dit laatste zullen ze allen toch later wel doen.

BUITENLAND.

Engelsche Post.

Londen, 21 December. Het is heden alsof er tusschen de Londensche dagbladen eene overeenkomst is gesloten om de Sleeswijk-Holsteinsche kwestie voor ditmaal maar eens te laten rusten. De *Examiner* en de *Despatch* hebben daaraan nog wel een kort woord gewijd, maar overigens houdt de journalistiek zich hoofdzakelijk bezig met de boodschap van Lincoln, en dat wel op eene wijze alsof alle leidende en *would be* leidende organen bezield zijn met ééne en dezelfde gezindheid om alle krachten te gelijker tijd in te spannen, ten einde ten opzigte der opinie over Lincoln een bepaald overwigt van *vóór* of *tegen* tot resultaat te verkrijgen. Of, en zoo ja in hoever, zij daarin zullen slagen, dit is eene andere vraag, maar zooveel is zeker dat de *Times*, *Post*, *Herald*, *Standard* en nog eenige andere van de meest uiteenloopende bladen, zich als 't ware onder ééne en dezelfde banier hebben geschaard, om tot een gemeenschappelijken aanval over te gaan, terwijl daarentegen de anderen zich hebben aangesloten bij de *Daily News* en de *Star*, om Lincoln hetzij achter een bolwerk van contra-argumenten, hetzij achter zekere reserves tegen al zulke verwachte aanvallen te verdedigen.

Wat de aanvallende partij betreft, zoo schijnt de *Times* hierbij nog wel het meest bezadigd te werk te willen gaan. Het oordeel van dat orgaan laat zich gevoegelijk aldus resumeren: Ofschoon men in Engeland nog slechts per telegraaf een uittreksel uit dat stuk heeft ontvangen, schijnt de boodschap toch niet in zulk een verwarden stijl te zijn opgemaakt, als met de boodschappen van vroegere presidenten meestentijds het geval is geweest. Zij neemt niet zulk eene wijde vlugt en treedt niet in vergelijkingen omtrent de stelsels van andere gouvernementen, om daaruit gunstige gevolgtrekkingen voor het regeringssysteem der Unie af te leiden. Zij bepaalt zich eenvoudig tot den inwendigen toestand des lands en inzonderheid tot den oorlog, waarin voor 't oogenblik alle andere kwestiën begrepen zijn. En toch schijnt het stuk geen gunstigen indruk gemaakt te hebben, althans niet in de handelskringen te New-York, alwaar het goud-agio den 11e 2 per cent gerezen is. Trouwens het geheele stuk, met inbegip der amnestie, gelijkt veel op het rapport van een verloren veldslag. De Zuidelijken zullen er ook niets anders in kunnen zien, dan eene omschrijving van de klassen die van de amnestie worden uitgesloten. De geheele kwestie wordt overigens afhankelijk gesteld van de kans des oorlogs en daar er op zulk een uitgestrekt terrein nog vooreerst wel hier en daar eenige korpsen der Zuidelijken zullen ageren, zal het nog wel lang zoo blijven dat de tegenspoed op het eene punt wordt opgewogen door een succès op het andere. En dit nu is klaarblijkelijk ook Lincoln's zienswijze; want terwijl hij zijne vredelievende voorstellen in wettigen vorm te berde brengt, geeft hij toch ook uitdrukkelijk te kennen, dat het Noorden zijn vertrouwen moet blijven stellen op de kracht van het zwaard. Hieruit blijkt derhalve, dat het geweld nog altoos de voornaamste scheidsregter in Amerika is en dat, zoolang die oude anarchische rigting aan het Noorden geen beslissend overwigt heeft gegeven, alle amnestien en voorstellen tot hereeniging niets anders zullen zijn dan papier voor de snippermand. Als een uitvloeisel daarvan is de boodschap dan ook oorlogzuchtig en al is daarin sprake van vrede, zoo wordt die evenwel aangeboden op onaannemelijke voorwaarden. Wat voorts de geldmiddelen betreft, daarin zal, volgens het rapport van den minister van financien, verder moeten worden voorzien door leeningen. De gelden uit alle mogelijke hulpmiddelen in het afgeloopen jaar verkregen, beloopen 180 millioen ponden sterl., waarvan 150 millioen door leening zijn bijeengebragt, en daar dit montant door den oorlog verslonden is, zal er eene nieuwe leening van 95 millioen gesloten moeten worden, tot dekking der kosten tot Julij 1864. Van dien datum tot Julij 1865 zal er dan nog 109 millioen benoodigd zijn, en dat terwijl de openbare schuld reeds tot zulk eene aanmerkelijke hoogte is gestegen! Even ongunstig is het rapport van den minister van oorlog, want wat deze ook moge spreken van bevredigende uitkomsten, zoo maakt juist Charleston daarop toch eene uitzondering, terwijl het rapport vooral zeer geheimzinnig is ten opzigte van de laatste bewegingen der armee van de Potomac. Het algemeen gevoelen is dat die armee veel te digt bij de hoofdstad is om met succès te kunnen ageren en dat daartoe veel meer kans zou bestaan op eenig meer verwijderd punt; maar juist van dat bekend gevoelen heeft de minister geen notitie genomen. Voorts maakt de minister van marine wel gewag van schepen, die bij de verbreking der blokkades genomen of vernield zijn, maar hij zwijgt van zoovele andere schepen, die daarentegen aan de waakzaamheid der blokkade-eskaders ontsnapten, alsook van de omstandigheid dat er nooit zooveel Europesche goederen in de havens der Zuidelijken waren opgestapeld als op dit oogenblik. Even zoo spreekt hij ook geen woord van de Zuidelijke kapers, ofschoon de operatiën van die vaartuigen meer dan voldoende aanleiding hebben gegeven tot ontevredenheid op het departement van marine te Washington. Ziedaar de hoofdargumenten van den *Times*.

De *Post* plaatst zich op hetzelfde standpunt, maar spreekt eenigermate scherper, en voegt er bij: „Het is geene zeldzaamheid dat een veroveraar aan de overwonnen partij harde voorwaarden oplegt, maar nog zelden is iemand, met zulke holklinkende aanspraken op de positie van een zegepralend kampvechter, bij zijne tegenstanders met zulke strenge eischen aan boord gekomen dan Lincoln thans heeft gedaan. Dat de Zuidelijken aan die eischen ooit gehoor zullen willen geven, [illegible] zou Lincoln zich misschien met eenigen grond kunnen voorstellen, wanneer zij toevallig met het gouvernement van Jefferson Davis overhoop lagen, maar dit is vooreerst het geval nog niet en het blijft dus voor zijne rekening hoe hij van zijne proclamatie eene gewenschte uitwerking kan verwachten." De *Herald* is eenigzins vinniger gestemd en meent dat de boodschap bijzonder merkwaardig is door de „drieste onbeschaamdheid", die er in doorstraalt, vooral in de zinsnede aangaande de betrekkingen met andere mogendheden, waaromtrent het blad veronderstelt, dat zij zoo aan den secretaris Seward bepaaldelijk zijn gedicteerd. En wat de proclamatie betreft, dat stuk is volgens de *Herald* het wonderlijkste staatsdocument, dat ooit uit een ontsteld brein en een wraakzuchtig gemoed is voortgevloeid, sedert het manifest van Jacobus II, die kort voor zijne verdrijving uit Ierland, aan de partij der meerderheid vergiffenis aanbood, wanneer zij zijn schoonzoon Willem van Oranje het land wilden uitjagen en zich gedwee aan hem wilden onderwerpen. Het blad beschouwt dan ook de proclamatie als eene *ukase*, wier zedelijke strekking iets ongeloofelijk monsterachtigs heeft. De *Standard*, — hier bekend onder den naam van tweelingbroeder van den *Herald* — tracht inzonderheid te betoogen dat er in geheel Engeland maar één man is, die geneigd zou kunnen zijn om Lincoln's *„brutal edict"* te regtvaardigen. Die man is, naar het oordeel van den *Standard*, de heer Bright, in wien het blad steeds een geestverwant van Lincoln meent te zien. De *Daily Telegraph* daarentegen neemt uit de boodschap en de proclamatie aanleiding om den president te vergelijken met Karel I van Engeland, en komt hierbij tot de vreemdluidende conclusie, dat het laatstgenoemde stuk even goed kan beschouwd worden als een retrospectieve regtvaardiging van den afval der Zuidelijken. De *Advertiser* gaat de proclamatie [illegible] over enkele zinsneden uit de boodschap, doch ook alweer bepaaldelijk om het onhoudbare aan te toonen van hetgeen daarin wordt gezegd ten opzigte der betrekkingen met Engeland.

Met dat al heeft Lincoln nog twee voorname voorstanders: de *Star* en de *Daily News*. De laatste schijnt zich intusschen bij de verdediging eenige reserve voor te behouden, totdat de volledige tekst van de boodschap bekend zal zijn.

Duitsche Post.

Berlijn, [illegible] December.

In de hertogdommen zijn comités gevormd, die onmiddelijk na de komst der bondstroepen, den hertog van Augustenburg proclameren zullen. Zelfs in kleine steden en groote dorpen zijn zulke comités zamengesteld. De hertog zelf heeft aan de Duitsche regeringen bij circulaire doen weten, dat hij [illegible] het binnenrukken der troepen, naar Holstein denkt te begeven, om zich daar te vestigen. Daarop is de benoeming van den generaal Wrangel tot opperbevelhebber van de bondstroepen gevolgd. Binnen weinige dagen zijn dus tusschen de Elbe en de Eider gewigtige dingen te wachten.

Sommige personen hebben op zoogenaamde informatien te Parijs, willen tegenspreken, dat een gezant des hertogs van Augustenburg te Compiègne door keizer Napoleon gunstig ontvangen is. In kan u echter stellig verzekeren, dat de erfprins von Reuss, die majoor bij de Pruissische armee is, een brief van den hertog aan keizer Napoleon overhandigd en dat deze zich bij die gelegenheid in welwillende bewoordingen uitgelaten heeft. Later zal ik u hiervoor de bewijzen leveren, 't geen mij voor heden niet vergund is. Gij kunt intusschen op de naauwkeurigheid van deze mededeeling rekenen.

De generaal Fleury heeft Kopenhagen weder verlaten. De Deensche ridderordes die hij gekregen heeft, zijn een manoeuvre, om te doen gelooven, dat zijne zending eene voor het kabinet van Kopenhagen gewigtige beteekenis had. Dit was echter het geval niet. Hij had eenvoudig in last tot toegevendheid aan te sporen. Aan de conferentien, die lord Wodehouse en de Russische staatsraad Evers met de Deensche ministers gehouden hebben, heeft hij in het geheel geen deel genomen. Te Parijs is men verwonderd geweest dat Fleury zoo spoedig terugkeerde. Uit het voorgaande blijkt dat die verwondering ongegrond was. Wat de [illegible] *Post Zgt.* over zijne instructien vertelt, is van grond [illegible].

Men legt lord Palmerston eene geestigen [illegible] in den mond. Over Sleeswijk-Holstein sprekende, zou hij gezegd [illegible]: Sedert lang brandt in Europa een fakkel, dat is: Polen, [illegible] een zwavelstokje, dat is: Sleeswijk-Holstein. Ik begin te vreezen dat het zwavelstokje den boel in brand zal steken.

De Deensche gezant alhier zal weldra deze stad met verlof verlaten, omdat de heer Irminger, die den koning de troonsbeklimming van Christiaan IX aankondigen zou, geen audiëntie kon krijgen. Of hij een zaakgelastigde zal achterlaten [illegible] van den loop der gebeurtenissen afhangen.

Fransche Post.

Parijs, 22 December.

De geruchten nopens eene wijziging van het ministerie [illegible] den hier aan. De heer Thuilier wordt openlijk geluk gewenscht met zijne ophanden zijnde benoeming tot minister, in de plaats van den heer Rouland, die op zijne beurt de portefeuille van binnenlandsche zaken zou op zich nemen. Alles bepaalt zich echter nog altijd tot geruchten, die geloof vinden, maar desniettemin bevestiging behoeven.

In den boezem der oppositie heerscht groote verdeeldheid ten aanzien van het amendement der heeren [illegible] tot beperking der uitgifte van schatkistbons in 1864 op 100 millioen [illegible]. De heeren Havin en Guéroult kanten zich tegen dat amendement aan, omdat daardoor aan de regering de handen tegenover Polen zouden gebonden worden. Men ziet daarin niets dan een voorwendsel en beschuldigt beide heeren meer en meer van in het geheim met de regeringspartij te heulen. Die [illegible] doet intusschen geen goed, en het laat zich daardoor reeds voorzien dat de oppositie door hare eigen schuld in de kamer [illegible] geslagen zal worden. Immers als de eene oppositie [illegible] de ander bestrijdt, hebben de naauw aan een gesloten woordvoerders der regering schoon spel.

De heer Isaac Pereire is met eene meerderheid van [illegible] stemmen tot lid der kamer verkozen.

De Jezuiten zijn door onze regering gemagtigd zich te [illegible] te vestigen; de noodige terreinen zijn hun daartoe afgestaan.

Met een enkel woord is reeds melding gemaakt van eene vergiftiging die hier heeft plaats gehad. Zie hier de [illegible] derheden, die daarvan tot dus ver bekend zijn geworden. De graaf de la Pommeraye en een in onze aristocratische wereld zeer gezocht homoeopaath, hadden dezer dagen het leven van eene jeugdige en schoone vrouw bij verschillende maatschappijen doen verzekeren. Elk dier maatschappijen dacht, dat zij de eenige was die eene assurantie op het leven dier vrouw sloot en stemde er daarom in toe om zulk eene belangrijke som te verzekeren, dat de ieder jaar te betalen premie 20000 francs bedroeg. Wel wist men, dat de geassureerde niet vermogend genoeg was om zulk eene jaarlijksche premie te betalen, maar het gebeurt meer dat derden van levensverzekeringen eene speculatie maken en de maatschappijen zijn dan gewoon de oogen te sluiten. Op voorschreven wijze [illegible] den graaf en den doctor met vijf maatschappijen [illegible] teerd, waardoor de aan haar te betalen premie niet minder dan 100,000 francs beliepen. Naauwelijks [illegible] de eerste termijn betaald, of de graaf de la Pommeraye verscheen in het bureau der vijf maatschappijen, [illegible] een zak vol documenten, die het overlijden der vrouw [illegible] den. De geheele loop der zaak baarde natuurlijk argwaan, maar de maatschappijen, die er tuk op zijn om te betalen [illegible] daardoor een blijk van soliditeit te geven en het publiek tot het sluiten van levensverzekeringen aan te moedigen, zouden desniettemin betaald hebben, indien de prefect van policie zich de zaak niet aangetrokken had. De graaf en de doctor werden in hechtenis genomen onder beschuldiging van de jeugdige vrouw, die de maîtresse van den graaf moet zijn geweest, te hebben vergiftigd. Het lijk der ongelukkige zal heden worden geopend.

Het nieuwe dagblad van den heer Rouher zal ten titel dragen *Le Conservateur* en den heer Paulin Limayrac tot hoofdredacteur hebben.

Voor dat Jules Simon tot lid der kamer verkozen werd, zond hij een brief aan Charras, waarin hij met uitgezochte woorden zijne verachting te kennen gaf voor ieder die den eed van trouw aan den keizer zou afleggen. Daar de heer Simon later zelf voor dien eed niet teruggedeinsd is, heeft Charras den brief thans aan Proudhon ter openbaarmaking toegezonden. Die zaak baart hier nog al opzien.

De beurs was heden willig gestemd op het berigt, dat de koning van Denemarken eene botsing met de bondstroepen zal ontwijken, alsmede op de dépêche van lord Lyons, die het einde van den Amerikaanschen oorlog aankondigt ten gevolge van uitputting van de zijde der Zuidelijken. Mogen beide berigten zich bevestigen!

Belgische Post.

Brussel, 22 December.

De discussie over de Antwerpsche kwestie is heden in de kamer van afgevaardigden voortgezet. De heeren de Laet, Jacobs en d'Hane de Steenhuyze hebben de ministers dan financien en van oorlog beantwoord. Volgens hen zijn de overeenkomsten, door het voormalig gemeentebestuur aangegaan, niet verbindende voor de tegenwoordige stedelijke regering. De beloofde 10 millioen behoeven niet te worden betaald, omdat de condities van het contract zijn geschonden door den onwettigen bouw van de Noorder Citadel. Wanneer de Antwerpenaars zich hebben verbonden om 10 millioen te betalen, dan was dat niet om terreinen te bekomen, maar om zich die zekerheid te verschaffen, welke de Noorder citadel hun juist heeft ontnomen. Volgens den heer de Laet heeft de gemeenteraad van Antwerpen niet anders gedaan dan de politiek gevolgd van den heer Loos, die verklaard had van oordeel te zijn, dat men niets schuldig was. Ongelukkiglijk heeft de heer de Laet, na gezegd te hebben, dat Antwerpen niets schuldig was, verklaard, dat de stad zou betalen, wanneer zij in regten werd aangesproken, en beweerde hij een oogenblik later weder, dat Antwerpen niet kon betalen, omdat het geen geld had. Hoe daar nu een mouw aan te passen?

De heer Jacobs, de derde Antwerpsche redenaar, heeft mede de wettigheid betwist van de overeenkomst, in 1859 met de stad gesloten. Al die *speeches* werden gekruid met uitvallen tegen den heer Loos, wiens handelingen door den heer d'Hane de Steenhuyze deloyaal werden genoemd, een uitdrukking, welke de redenaar door den voorzitter genoodzaakt werd in te trekken.

Het debat werd besloten met eene rede van een lid der meerderheid, den heer Defré, die opstond om de houding der Antwerpenaars te laken, vooral wegens de beleedigingen, waaraan op hunne *meetings* niet alleen het gouvernement, maar ook de koning en de dynastie bloot gestaan hebben. Deze rede, levendig door de linkerzijde toegejuicht en verscheiden malen door de kreten: *leve de koning! afgebroken*, heeft de Antwerpsche voorstanders blijkbaar van hun stuk gebragt.

Morgen zal de heer Defré zijne redenering voortzetten en het woord worden door den heer Nothomb, oud-minister van ... en behoorende tot de klerikale partij.

De verkiezingen te Brugge zullen den 12den Januarij plaats hebben. Van beide zijde wordt zeer geijverd om haar respective candidaten te doen zegevieren. Wanneer de vrijzinnige candidaten mogten worden geslagen, zou het kabinet moeten aftreden.

De hertog van Brabant is naar Italië vertrokken, waar hij den winter zal doorbrengen.

Per Telegraaf.

Hamburg, 23 December. Men verzekert hier ten stelligste dat de alhier aanwezige Oostenrijksche manschappen, behoorende tot het corps der bondsexecutie, door troepen uit Hannover zullen worden vervangen en dat de Oostenrijkers naar Holstein zullen oprukken.

Frankfort, 23 December. De commissie uit de vergaderingen van leden der Duitsche kamers, heeft besloten eene oproeping tot het Duitsche volk te rigten. Daarin gaat de commissie uit van het beginsel, dat de beslissing in de Sleeswijk-Holsteinsche zaak niet te Frankfort, maar in de Duitsche Staten afzonderlijk tot stand gebragt moet worden. Het volk moet namelijk met alle wettige middelen op de regeringen invloed trachten uit te oefenen en in het bijzonder overal, waar de kamers geen zittingen houden, op hare bijeenroeping aandringen; ieder moet voor zijn persoon handelen, alsof van zijn doen alles afhing. Voorts wordt aangedrongen op het geven van rijkelijke geldelijke bijdragen en op centralisering der bestaande hulpcomités; het bestuur over de geldmiddelen heeft de commissie zich echter voorbehouden. Eindelijk wordt aangedrongen op inzending van voorhanden zijnde gelden, van de lijsten van vrijwilligers, op deelname aan de leening ten behoeve van hertog Frederik, en worden de turnvereenigingen aangespoord om zich in den wapenhandel te oefenen.

Cadix, 22 December. Met eene stoomboot van Cuba zijn tijdingen van St. Domingo van 20 Nov. ontvangen, die beweren, dat de opstandelingen in aftogt zijn en dat reeds een groot aantal hunner pardon gevraagd hebben.

Lissabon, 23 December (*R. A.*) Men gelooft, dat het ministerie in de aanstaande zitting der kamers een voorstel zal doen tot afschaffing van het monopolie op de tabak.

De korvet *St. Louis* der Noord-Amerikaansche Unie is alhier aangekomen.

Londen, 23 December. (*R.-A.*) Koffij gevraagd. Thee nominaal.

Beurs van Parijs, 23 December.
Fransche 3 pCt. 66.40; dito 4½ pCt. 94.05; Crédit-Mobil 1037; Fransch-Oostenr. Spoorw. 406; Russ. dito 411; Spanje 3 pCt. 50⅜ pCt. —; Italie 71.45.
Wissel op 3/m.: Amsterdam 210¾; Londen 25.35; Hamb. 87⅛; St. Petersb. 346.
(*Slotkoers.*) Fransche 3 pCt. 66.40.

Beurs van Madrid, 22 December.
Spanje 3 pCt. 51.10; dito 2½ pCt. 49.95

NB. Bovenstaande dépêches waren reeds in onze vorige Editie opgenomen.

Parijs, 23 December. In de wetgevende vergadering is heden het rapport ingekomen van de commissie van onderzoek voor het ontwerp der leening van 300 millioen fr. Het rapport concludeert tot goedkeuring van het ontwerp, doch voegt er bij dat dit niet geschiedt om aan de regering de middelen aan de hand te geven tot het doen van onvoordachte en overdreven uitgaven. Integendeel: de commissie dringt er bepaald op aan dat het gouvernement zijne uitgaven beperke binnen de grenzen van de gewone hulpbronnen van het budget en dat buitengewone uitgaven vermeden worden, die in de toekomst de schromelijkste gevolgen voor Frankrijk na zich zouden kunnen slepen. Trachten wij, zegt het rapport, weerstand te bieden aan de zucht naar roem; genieten wij dien, welken wij reeds verworven ... in het bezit waarvan wij meer eere aan de wereld den vrede kunnen toewenschen, waarvan zij zoo veel behoefte heeft (*toejuiching*). Zijn wij eenmaal in het bezit van den vrede, dan zal de staat onzer geldmiddelen zich ook verbeteren en kunnen wij grootere kapitalen beschikbaar stellen ten behoeve van openbare werken, die als zoo vele vruchtbare bronnen van rijkdom en voorspoed voor onze bevolking te beschouwen zijn. Het rapport treedt daarna in een onderzoek van de verschillende wijzen waarop de nieuwe leening zou kunnen gesloten worden en staat meer bijzonder stil bij eene openbare inschrijving; overigens de beslissing aan het gouvernement overlatende. Wat het amendement van de heeren Thiers c. s. aanbelangt, de strekking hebbende om te bepalen, dat in 1864 niet meer dan 100 millioen schatkistbons zullen mogen uitgegeven worden, stelde de commissie voor om dit amendement te verwerpen; toch is zij ook zij van oordeel dat het in beginsel wenschelijk zij, zoo zoomin mogelijk schatkistbons uit te geven. Daar de regering evenwel reeds verklaard heeft het maximum der in 1864 uit te geven schatkistbons te willen verminderen tot op 150 millioen, meent de commissie geen nader voorstel te moeten doen en laat zij de beslissing aan de kamer over.

Turijn, 22 December. De afgevaardigden hebben het voorstel, strekkende om de thans bestaande wet tot onderdrukking der struikroverij tot het einde van Februarij in kracht te doen blijven, met 159 tegen 51 stemmen aangenomen.

Turijn, 23 December. De tweede kamer is tot 4 Januarij op reces gescheiden.
Rente 71.60.

Madrid, 23 December. Het congres heeft het adres met 141 tegen 75 stemmen aangenomen.

Berlijn, 23 December. De generaal Fleury is hier uit Parijs aangekomen; men zegt dat hij eenige dagen in deze stad vertoeven zal.

Londen, 23 December (*R.-A.*). (*Tweede Goederen-berigt.*) Suiker stil. Rijst lager in prijs, zonder vraag.
Lijnolie £ 34 à 34.6/-. Terpentijnolie gestegen tot op 70/-.
Zink met levendigen handel tot vaste prijzen.

Liverpool, 23 December. Van Katoen zijn heden 3000 b. De markt verkeerde in eene gedrukte stemming.

Beurs van Londen, 22 December.
(*Slotkoers.*) Consols 91⅞; Ecuador N. geconsolid. 1 pCt. —; Grieken 1824 5 pCt. 25⅞; dito Coupons —; Mexico 3 pCt. 37; Grenada —; Nieuwe —; Uitgest. —; Landw. —; Portug. 3 pCt. 1853 49; dito 1862 —; Russen 1862 89¾; dito 1860 4½ pCt. —; dito 1859 3 pCt. —; Spanje 3 pCt. 54; dito 2½ pCt. —; dito Passive 33⅜; dito Certific. Coupons 13⅛; 6 pCt. Binnenl. Turken 47⅛; Venezuela 3 pCt. —; dito 6 pCt. 1862 55; dito Uitg. —; Holl. 2½ pCt. —; dito 4 pCt. 100½; Vereen. Staten 5 pCt. —; dito 6 pCt. —.
Wissel op 3/m.: Amst. 12.00½; Parijs 25.75; Hamburg 82; St. Petersburg 33.
— Bij de bank is ingekomen een bedrag van £ 121,000.

Beurs van Frankfort, 23 December.
5 pCt. Metall. 59⅛; dito Nat. 64⅝, 1⅛; Bank.-Act. 769; Cred.-Act. — à —; Oostenr. Aand. 1858 100 fl. —; dito 1860 500 fl. 77½, ¼; 6 pCt. Amerika 71⅝; dito 1882 68⅞; Wissel: Weenen 97¾; dito Amst. 99⅝.

Beurs van Antwerpen, 23 December.
Belgie 4½ pCt. 99¾; Oostr. Cred.-Act. 408; Metall. 5 pCt. 60⅜; dito Nation. 65½; Spanje 3 pCt. 49⅝; dito 2½ pCt. 46⅛.

BINNENLAND.

Rotterdam, 23 December.

Wij hebben heden onze Engelsche brieven en dagbladen van gisteren, via Ostende, niet ontvangen.

Men verneemt, dat door Z. K. H. prins Frederik der Nederlanden aan den secretaris der hoofdcommissie voor het nationaal monument, mr. C. C. E. d'Engelbrouwer, is opgedragen een officiëel verslag op te stellen van de feestviering te 's Hage op 17 Nov. jl.

Heden middag ten circa 2 ure is alhier ten huize van den koffijhuishouder Keuzekamp aan de Veemarkt, brand ontstaan, die echter spoedig is gebluscht door de werking van ééne spuit. De schade is van gering belang.

Naar wij vernemen, is door de regering eene commissie benoemd om in overleg met gecommitteerden uit Hannover, het plan te onderzoeken tot vooruitbrenging van de Statenzijl en verdere inpoldering van den Dollard, aansluitende aan den Oostenlijken opdijk van den Reiderwolderpolder en den Zeedijk van den Heinitzpolder. Dezerzijds zijn in die commissie benoemd de heeren S. P. van der Tuuk, lid van ged. staten, C. Brunings, hoofd-ingenieur van den waterstaat, en H. N. Addens, lid van de directie van het Tienkarspelen-zijlvest. Door de Hannoversche regering zijn tot leden der commissie benoemd de heeren Erxleben, regierungsrath, en Lüttermann, wasserbaudirector, beiden in Aurich.

Uit het Nieuwediep wordt van den 22sten December gemeld: Gisteren nacht en heden waait hier weder een hevige N. W. storm; de windkruk is reeds weder geklommen tot 73 Ned. pd. op de vierk. Ned. el. De storm gaat gepaard met hevige hagelbuijen, het water heeft weder eene belangrijke hoogte bereikt.

Ook uit Kampen schrijft men van gisteren: Sedert heden middag 1 uur is de rivier de IJssel voor deze stad zoodanig gewassen, dat men, bij den steeds heviger wordenden storm uit het N. W., die heden woedt, met vrees den nacht te gemoet gaat. De rijks peilschaal wijst (op dit oogenblik n/m 5½ uur) 1.65 boven A. P. aan.

Gedurende dezen winter zullen de lokalen der kazernen in de verschillende garnizoensplaatsen verwarmd worden, zijnde door het departement van oorlog de vereischte gelden tot het aankoopen van brandstoffen enz., beschikbaar gesteld.

Z. M. heeft de statuten van de *Nederlandsche Gereformeerde Zendingsvereeniging te Amsterdam*, gelijk die bij het verzoekschrift zijn overgelegd, goedgekeurd, en de vereeniging mitsdien als regtspersoon erkend.

Z. M. schroefstoomschip der 4de klasse *Schouwen*, in aanbouw op 's rijks werf te Amsterdam, is in den namiddag van den 23sten dezer met goed gevolg te water gelaten.

Z. M. heeft den heer *Leberecht von Guaita*, consul der Nederlanden te Frankfort a/M., bevorderd tot consul-generaal aldaar.

Bij koninklijk besluit zijn verleend de volgende pensioenen, als aan: *G. den Hartog*, brievenbest. ten postkant. te Rotterdam; *J. B. van de Wouw*, idem te Maastricht; *R. Mulkens*, comm. der 3de kl. bij 's Rijksbel.; *J. Kuipers*, kwartierm bij de adm. der in- en uitg. regten en acc.; *J. G. P. Kompenhans*, comm. der 2de kl. bij 's rijks bel.; *J. C. Kersteman*; idem, *F. Luyppen*, ontv. der in- en uitg. regten; *A. C. J. van den Braak*, comm. der 3de kl. bij 's rijks bel.; *W. Geurts*, idem 2de kl.; *C. Smeets*, wed. van J. B. P. J. Higly, in leven ontv. der dir. bel. en acc.; *J. P. Weber*, wed. H. Vink, in leven comm. der 1ste kl. bij 's rijks bel.; *G. Westerik*, wed. van J. B. van der Liet, ook genaamd J. van Lied, in leven brievenbes. ten postk. te Oldenzaal.

* **'s Gravenhage**, 23 December. Z. K. H. prins Frederik heeft heden aan verscheidene leden van de eerste kamer der staten-generaal audientie verleend.

— Heden morgen heeft men met een viertal brandspuiten eene proef genomen met de op het Plein nieuw aangelegde brandwaterput. Die proefneming geschiedde in tegenwoordigheid van den gemeente-architect, den opper- en adjunct-brandmeester en meerdere brandmeesters en heeft aan zijne bedoeling ten volle beantwoord.

* **Leiden**, 23 December. Bij de heden plaats gehad hebbende herstemming ter verkiezing van twee leden in den gemeenteraad, zijn gekozen de heeren J. Scheltema en mr. H. C. J. Hoog.

* **Brielle**, 23 Dec. Heden heeft de openbare aanbesteding plaats gehad, bij enkele inschrijving van eenige vernieuwingen en herstellingen aan het huis van arrest alhier, met het driejarig onderhoud van dat gebouw. Daarvoor waren ingekomen drie inschrijvings-biljetten, als van C. de Quant voor ƒ 1795, P. Veenenbos voor ƒ 1584 en M. L. Veenenbos voor ƒ 1488. De minste inschrijver is niet aangenomen op grond van paragraaf 375 van de algemeene regelen en bepalingen, behoorende bij de waterstaats bestekken, en is alzoo aannemer geworden P. Veenenbos midden.

* **Woerden**, 23 December. Gisteren avond is alhier, door onder-officieren en korporaals van het hier garnizoen houdend bataillon infanterie, ten voordeele der algemeene armen, de eerste der vier toegezegde tooneel-voorstellingen gegeven. Was in de vele blijken van tevredenheid, door het talrijk opgekomen publiek aan den dag gelegd, eene welverdiende voldoening voor de uitvoerders gelegen, niet minder gunstig was de uitkomst voor hen, die de vruchten van deze onbaatzuchtige bemoeijing zullen plukken.

* **Kapelle** (Zuid-Beveland), 22 December. De werkzaamheden aan de sluizen te Hansweert worden met kracht voortgezet, begunstigd door het tot nu toe zachte winterweder. In de volgende week verwacht men daar eene machine tot het bereiden van specie, waarmede een man zoo veel zal kunnen doen als tot nu toe zes man zonder machine en waardoor elken dag 140 mud zullen kunnen bewerkt worden. Men kan zich eenig denkbeeld van de grootte van het werk maken, als men weet, dat in het geheel nog 146,000 mudden kalk zullen moeten gebluscht worden. Eene kleine bedriegerij van een der onderopzigters is gelukkig door een arbeider, die zich verongelijkt waande, aan het licht gebragt. Om steenkolen uit te winnen werd de stoommachine niet tot de bepaalde hoogte gestookt, viel de hei niet met de vereischte kracht op de palen, en werden deze dus niet ver genoeg ingeheid. In Februarij of Maart denkt men met de buitenhavenwerken een aanvang te maken.

— In den laatsten tijd zijn hier groote partijen boomen tegen hooge prijzen verkocht. Eene partij van 700 niet zware ijpenboomen bragt ƒ 2700 op, terwijl een enkele zware boom van die soort op Bruwelis voor ƒ 54 verkocht werd.

** **Kampen**, 22 December. Van het instructie-bataillon te dezer stede zullen in de volgende week naar de verschillende infanterie-regimenten vertrekken een dertigtal korporaals-titulair, ten einde daarbij in den effectieven graad van korporaal op te treden.

** **Harderwijk**, 22 December. Van de bij het koloniaal werfdepôt alhier aanwezige manschappen zal, naar men verneemt, in de volgende maand een detachement ter sterkte van 125 man, per scheepsgelegenheid naar Java vertrekken.

Naar men verneemt, bedraagt het contingent der in 1864 in de Oost-Indië benoodigde manschappen 1400 en voor de West-Indië 120. De werving daarvoor zal voor het leger hier te lande in Januarij a. s. worden opengesteld.

Nijmegen, 22 December. Ll. Zaturdag is alhier onder nadere goedkeuring van het ministerie van oorlog, door den luit.-kolonel, eerst aanwezenden ingenieur, in het openbaar aanbesteed: het maken van een verdedigingswerk op den regteroever van de Waal, beneden het dorp Lent. Daarvan is aannemer geworden de heer J. J. Bekker, van Lent, voor ƒ 122,900.

* **Utrecht**, 23 Dec. Gisteren is aan onze hoogeschool bevorderd tot doctor in de geneeskunde de heer J. B. Schuurman, geb. te Sleeswijk, na verdediging van een akademisch proefschrift, bevattende een vergelijkend onderzoek der beweging van het oog bij emmetropie en ametropie.

's Hertogenbosch, 21 December. De gemeenteraad dezer stad heeft in de vergadering van gisteren avond besloten het adres van de heeren Jan van de Griend c. s. alhier, om concessie tot het daarstellen van een spoorweg van Nijmegen over 's Hertogenbosch en Tilburg naar Turnhout, bij den minister van binnenl. zaken te ondersteunen. (*H.bl.*)

** **'s Hertogenbosch**, 22 December. De gouden medaille voor 36jarige onafgebroken eerlijke en trouwe militaire dienst is aan den marechaussée te voet J. L. Schoenmaker, der divisie van Noordbrabant en Zeeland, toegekend, alsmede de gratificatie van ƒ 50, aan die onderscheiding verbonden.

* **Oosterhout**, 22 December. Gisteren werd alhier een feest gevierd, dat tot de zeldzaamste behoort, te weten: de 50jarige ambtsbekleeding van den heer Bastiaan Lukwel, als secretaris dezer stad. Algemeen was de deelneming, die de geachte jubilaris ondervond. Van wege den gemeenteraad werd hem eene fraaije gouden snuifdoos vereerd, terwijl hij van de ingezetenen eene allerprachtigste pendule ten geschenke ontving.

Door de bewoners van de Catharijnestraat en het Zand, te Utrecht, is een adres aan het stedelijk bestuur dier stad ingezonden, door ruim honderd personen onderteekend, verzoekende om de namen dier straten even als dit met de Zandstraat is geschied (die Oranjestraat geworden is), te veranderen, en wel de Catharijnestraat in die van Willemstraat en het Zand in die van Koningstraat.

De prijzen van het vee, besteed ter Amsterdamsche markt van heden, waren als volgt: Kalveren 1ste kwal. ƒ 50 à 70; 2de kwal. ƒ 40 à 60; 3de kwal. ƒ 30 à 50; Schapen ƒ 20 à 28; Varkens 36 à 40 c. het ℔.

— Te Breda was den 22sten dezer de graanmarkt met weinig handel; naar Boekweit was veel vraag. Roode Tarwe van ƒ 8.75 à ƒ 9, witte dito van ƒ 8.50 à ƒ 8.75; Rogge van ƒ 5.60 à 6; gerst van ƒ 5.25 à 5.50; Boekweit van ƒ 5.80 à 6.20; Haver van ƒ 2.50 à 2 75; alles per mud. Klaverzaad niet aangeboden; Boter van ƒ 1 tot 1.10 per Ned. ℔; eijeren ƒ 4 de 100 stuks.

KUNSTNIEUWS.

Carlotta Patti.

Men schrijft uit *Parijs* aan de *Indépendance Belge* het volgende over de beroemde zangeres, welke zich eerstdaags alhier zal doen hooren:

Mlle **CARLOTTA PATTI**, die voor eenige dagen alhier is aangekomen heeft zich reeds bij ROSSINI en MEIJERBEER doen hooren. De twee groote meesters van de moderne school hebben in haar de waardige zuster van ADELINA herkend, en eenstemmig verklaard, nimmer een zulk buitengewoon stemgeluid gehoord te hebben. MEIJERBEER arrangeert dan ook reeds voor deze onvergelijkelijke stem het fluit-trio uit *l'Etoile du Nord* en ROSSINI schrijft variatiën voor haar op het finale van *Cenerentola*. Deze dubbele erkenning van haar talent heeft dan ook door geheel de kunstwereld van *Parijs* een echo gevonden, en een ieder beijvert zich de groote kunstenares de schitterendste aanbiedingen te doen. Een der grootste *impressarii* heeft haar voor de wintermaanden, gedurende drie jaren een soortgelijk engagement aangeboden, als zij reeds met den heer GYE, directeur van *Covent-Garden* te *Londen* voor de zomermaanden heeft aangegaan. De heer PASDELOUP heeft haar 4000 francs geboden om op een zijner concerten te debuteren; een Spaansch bankier 5000 francs, wanneer zij vóór haar optreden op eene soirée bij hem zou zingen. De heer ULLMAN heeft al die aanbiedingen van de hand gewezen; de bekwame directeur had voor **CARLOTTA PATTI** geheel iets anders op het oog. Het comité voor de concerten van het *Conservatoire* had uithoofde van de aanwezigheid van **CARLOTTA PATTI** te *Parijs* eene buitengewone zitting gehouden en eenstemmig besloten, dat het de beroemde zangeres zou uitnoodigen, om op de concerten van het Conservatoire te debuteren. De heer ULLMAN heeft deze vleijende uitnoodiging, welke tot dusverre nog zonder voorbeeld is, voor Mlle **CARLOTTA PATTI** aangenomen.

BURGERLIJKE STAND van 23 December.

OVERLEDEN: J. Breedveld, ongeh. 47 j. — S. Stokvis, huisvr. van J. van Ploeg, 48 j. — A. H. Gijsbers, D. 1 j. — A. Visser, D. 4 m. — J. Snijtsever, huisvr. van C. Klis, 39 j. — A. J. F. van Turenhout, Z. 1 m. — W. J. W. Nijs, Z. 10 m. — M. Rappoldt, D. 3 j. — E. H. Thiel, Z. 2 m. — T. M. Vrielink, D. 11 m. — S. do Jong, Z. 2 j. — H. F. Wehrmeijer, Z. 2 j. — A. A. P. Weymans, D. 2 j. — H. van Dulst, jm. 27 j. — A. J. Klaassen, jm. 26 j. — E. van Santen, ongeh. 39 j. — H. T. Lammers, Z. 5 m. — H. A. van Leen, Z. 11 m. — M. F. J. Stöffgens, huisvr. van W. Broeder, 76 j. — A. van der Most, D. 7 m. — J. van den Wildenburg, huisvr. van E. L. Bregonje, 40 j.

BEVALLEN: H. F. Leijsner, geb. König, Z. — C. Odijk, geb. Bos, D. — M. C. Wensel, geb. de Hoogh, D. — T. Hage, geb. Valk, D. — P. Zwaneveld, geb. Kraan, D. — W. J. Schaap, geb. Koeman, Z. — L. Molenaar, geb. Poot, Z. — A. E. van 't Sant, geb. Stel, D. — C. P. Graus, geb. Hofman, D.

GEHUWD: C. A. Hendriks, wedr. 29 j. en E. G. Kroes, wed. D. J. Weyman, 31 j. — J. H. Pieterse, jm. 23 j. en B. N. Hooghuis, wed. J. van den Berg, 27 j. — A. J. Le Gras, jm. 25 j. en F. G. D. Garcia, jd. 20 j. — A. van Gool, jm. 19 j. en C. van der Torre, jd. 22 j. — D. Pally, jm. 24 j. en N. Croes, jd. 23 j. — G. F. Scharff, jm. 20 j. en G. E. Erkens, jd. 20 j. — G. P. Kollemeijer, jm. 54 j. en A. Koelhof, jd. 48 j. — G. C. Dijksman, wedr. 50 j. en M. G. Kamerbeek, wed. J. H. Reinhardt, 46 j. — M. A. Lerinson, jm. 32 j. en E. van Gelder, jd. 24 j. — F. C. van den Berghe, jm. 30 j. en J. M. Bassant, wed. C. Didde, 25 j. — A. F. Molenschot, wedr. 33 j. en J. Wilschut, jd. 26 j.

KENNISGEVING.

De ambtenaar van den Burgerlijken Stand der gemeente *Rotterdam*, brengt bij deze ter kennis van de ingezetenen dier gemeente, dat het bureau van den Burgerlijken Stand, tot het doen van aangiften van overlijden en van geboorte, *op den tweeden Kersdag, zijnde Zaturdag den 26sten dezer*, op den gewonen tijd **zal geopend zijn.**

Rotterdam, 21 December 1863.

De Ambtenaar voornoemd,
HOFFMANN.

Bij het kantongeregt n°. 2 te Rotterdam zijn op den 22sten December jl. veroordeeld:

Een wegens het niet vertoonen der quitantie van betaald loodsgeld over een bevaren en verlaten bakenkwartier op vordering van een bakenmeester, in eene geldboete van ƒ 10.

Een wegens het te Rotterdam niet opvolgen der bevelen van een brugwachter bij het doorvaren van een brug, in eene geldboete van ƒ 3 of 1 dag gevangenisstraf.

Een wegens het te Rotterdam tot een gebruike innemen van den openbaren weg, zonder vergunning van burgemeester en wethouders, in eene geldboete van ƒ 3 of 1 dag gevangenisstraf.

Een wegens het te Rotterdam aan den openbaren weg, buiten eene openbare waterplaats verrigten van datgene, waartoe die inrigtingen bestemd zijn, in eene geldboete van ƒ 1 of 1 dag gevangenisstraf.

Een wegens het te Rotterdam rijden met een vrachtwagen harder dan stapvoets, in eene geldboete van ƒ 5 en een dag gevangenisstraf.

En allen bovendien in de kosten der procedure.

WEERKUNDIGE WAARNEMINGEN op 23 Dec., voorm. ...

NAMEN DER PLAATS.	Barom. te Maastr. en versch.	WIND- rigting.	WIND- kracht.	Temperatuur.	TOESTAND Lucht.	TOESTAND Zee.
	Millim.			Celsius		
Hartlep. .	+ 3.8	WZW	—	+ 7.8	bewolkt.	ruw.
Groning.	— 4.4	ZW.	5	+ 2.0	—	—
Helder . .	— 3.1	W.	12	+ 3.9	—	—
Yarm . . .	—	W.	—	—	bewolkt.	—
Vlissing. .	— 0.9	WNW	13	+ 4.0	—	—
Maastr. .	760.7	WZW	3	+ 1.4	—	—
Portsm. .	+ 6.4	W.t.N.	—	+ 5.5	bewolkt.	geweld.
Plymout.	+ 6.6	Nw.t N	goed br	+ 10.0	buijig.	sl. water.
Havre . .	+ 5 8	NNW.	st.bries	+ 6.1	betrokken.	—
Parijs . . .	+ 4.7	ZW.	0	+ 0.0	zeer bew.	—
Brest. . .	+ 6 2	NW.	0	+ 6.2	betrokken.	sl. water.

Alzoo grootste verschil in Nederland M 4.4 G; generaal in Pl. 11.0 G.

Aanbestedingen.

— Op 28 December e. k., des voormiddags ten 10 ure, door den Commissaris des Konings in de provincie Limburg, aan het lokaal van het Provinciaal Bestuur te Maastricht:

het bouwen van eene bergloods ten behoeve van het materieel van den Rijkstelegraaf, op het stationsterrein van den Maastrichtschen spoorweg, buiten de Nieuw-wijker of St. ...tenspoort te Maastricht.

— Op 29 December e. k., des voormiddags ten 10½ ure, door den commissaris des konings in de provincie Noordbrabant, aan het gebouw van het provinciaal bestuur te 's Hertogenbosch:

a. Het uitvoeren van eenige herstellingen en vernieuwingen aan het huis van Burgerlijke en Militaire Verzekering te 's Hertogenbosch, met het onderhoud daarvan over de jaren 1864, 1865 en 1866, en

b. het vergrooten en uitvoeren van werken en leverantiën ten behoeve van het gebouw der Arrondissements-regtbank te ..., met het onderhoud van den dag der goedkeuring van het proces-verbaal van besteding tot en met den 31sten December 1864.

— Op 30 December e. k., des middags ten twaalf ure, door den staatsraad, commissaris des konings in de provincie Gelderland, aan het locaal van het provinciaal bestuur te Arnhem:

De uitvoering van het eerste perceel der inrigting van het landgoed de Kruisberg, bij Doetinchem, tot eene gevangenis voor jeugdige veroordeelden.

— Op 30 December e. k., des middags ten 12 ure, van wege den minister van binnenlandsche zaken, aan het locaal van het ministerie zelfs ministerie:

Het graven van een kanaal door den Hoek van Holland, met het voltooijen van de noodhaven aan de Noordzee aldaar.

— Op 30 December e. k., des voormiddags ten 10 ure, door den commissaris des konings in de provincie Zeeland, aan het locaal van het provinciaal bestuur te Middelburg:

Het met 610 Canadasche populieren en 900 wilgen telgen beplanten van een gedeelte van den oostelijken leidijk van het kanaal van Neuzen, tusschen Sluiskil en Neuzen.

— Op 31 December e. k., des namiddags ten 2½ ure, door den Commissaris des Konings in de provincie Noordholland, aan het locaal van het Provinciaal Bestuur te Haarlem:

het onderhoud van de Groote en andere Rijkswegen in de provincie Noordholland, gedurende de jaren 1864, 1865 en 1866, in vijf perceelen.

Handelsberigten.

Rotterdam, 23 December.

Thee. Gisteren zijn uit de hand afgedaan 153/1 k. *Fijn Kaisow Congo*, gemerkt J in een schuinsche ruit, à 108 c., dezer dagen aangevoerd van Londen.

Tabak. De afloop der heden gehoudene veilingen was als volgt:

90 pakk. *Java*, hoofdm. *F. v. d. P.*, verk. van 34 tot 78 c. dooreen 54¼ c. entr.
84 pakk. *Java*, hoofdm. *Tanggoel*, verk. van 34½ tot 51 c. dooreen 48⅓ c. entr.
385 pakk. *Java*, hoofdm. *VDZ.*, verk. van 20 c. tot 51½ c. dooreen 34⅔ c. entr.
314 pakk. *Java*, hoofdmerk *B J D L*, verk. van 22½ tot ... c. dooreen 34 c. entr.
65 pakk. *Java*, hoofdmerk *Kenalan B C V O*, verk. van 20 c. tot ... c. dooreen 32⅓ c. entr.
78 pakk. *Java*, hoofdmerk *B D/H R*, verk. van 19½ en ... c. dooreen 19⅔ c. entr.
126 pakk. *Java*, Hoofdmerk *G G*, verk. van 20 c. tot 52 c. dooreen 37⅓ c. entr.
108 pakk. *Java*, hoofdmerk *V R*, verk. van 24 c. tot 53 c. dooreen 40½ c. entr.
91 pakken *Java*, hoofdmerk *T*, verk. van 24 c. tot 43 c. dooreen 32⅔ c. entr.
41 pakk. *Java*, hoofdmerk *M*, verk. van 20½ c. tot ... c. dooreen 25½ c. entr.
370 pakk. *Java*, hoofdmerk *A*, verk. van 20½ c. tot ... c. dooreen 30⅔ c. entr.
755 pakk. *Java*, hoofdmerk *BANTENG*, verk. van 17½ tot 75½ dooreen 41 c. entr.
103 pakk. *Java*, hoofdmerk *Solo*, verk. van 19 c. à 34¾ c. dooreen 25¾ c. entrepôt.
319 pakk. *Java*, hoofdmerk *Bodja*, verk. van 17 c. tot 61 c. dooreen 36¼ c. entrepôt.
230 pakk. *Java*, hoofdmerk *Singahan*, verk. van 17½ c. à 83 c., dooreen 57¼ c. entrepôt.
53 pakk. *Java*, hoofdmerk *S E R*, verk. van 22½ tot 29¾ c. dooreen 25⅓ c. entrepôt.
294 pakk. *Java*, hoofdm. *SP/CHD*, verk. van 17 c. tot 51 c. dooreen 33⅓ c. entr.
89 pakk. *Java*, hoofdm. *Kedong/Djadjang*, verk. van 17 c. tot 28 c., dooreen 25 c. entr.
574 pakk. *Java*, hoofdm. *GB*, verk. van 15 tot 54 c. dooreen 31⅓ c. entr.
18 vat. *Virginie*, 5 vat. verk. van 44½ tot 46 c. entr., overige opgeh. tot 48 c. entr.
25 cer. *Carmen*, opgeh. van 50 c. tot 100 c.
147 pakk. *Mexicaansche*, 48 pakk. opgeh. van 43 tot 45 c., de overige niet geveild.
200 mille *Manilla* Sigaren, 2a *Cortados* 1863, 30 mille verk. à ƒ 34½ entr.; de overige opgeh. à ƒ 35 entr. en niet geveild.
200 mille *Manilla* Sigaren 2a *Habanos* 1863, 20 mille verk. à ƒ 32 entr., de overige opgehouden à ƒ 32½ entr. en niet geveild.
De veiling van de 150 mille *Manilla* Sigaren 2a *Habanos* 1863 en 150 mille dito 2a *Cortados* 1863 is niet doorgegaan.
20 mille *Havana* Sigaren, opgeh. van ƒ 29 à ƒ 41 entr.

Tabak. Uit de hand zijn verkocht 34 vn. *Maryland* per *Emil*.

* **Schiedam, 23 December.**

Moutwijn, per Ned. vat zonder fust	ƒ 10.—	zonder de belasting.
Jenever,	" 15.50	
Amst. Proef,	" 16 75	
Spoeling, " ketel.	" 1.90	

De prijs der *Gist* is tot nadere aankondiging op 40 cts. per Ned. ℔ bepaald.

Amsterdam, 23 December.

Ter beurze van heden werd bekend gemaakt het volgende telegram uit Liverpool, dd. 23 December:
Katoen stil maar zeer vast.. Afgedaan 3000 balen.
Heden bij inschrijving afgedaan 2000 st. *Java Runder-Huiden*, ex *Fanny*; 1000 st. *dito*, ex *Christian Rankin*.

Afgedaan 112 v. *Maryland*-**Tabak**, per *J C Jones*, *Union* en *Rohland*.

Londen, 21 December.

Suiker. De markt is zeer stil; zoowel de houders als de koopers zijn geretireerd, en de prijzen zijn onveranderd. *Gerriet* vast, maar niet geanimeerd, ord. kwal. 52/6 à 53/. ... de vorige week 2616 ton, tegen 2268 in ...

... tegen 3200 in A°. P°.; voorraad 74543 ton, tegen 64220 A°. P°. **Koffij.** De markt is veel vaster, er is veel vraag en was gooden handel tot volle prijzen à iets hooger. Aanvoer de vorige week 1211 ton, tegen 470 in A°. P°.; afgeleverd 639 ton, tegen 639 in A°. P°.; voorraad 3905 ton, tegen 8024 in A°. P°. **Thee** met eenigen handel in middel kwal. Moning en ... 1/6 à 2/. **Rijst** 10000 tn. Madras bragten 10 à ... Aanvoer in de vorige week 546 ton, afgeleverd 1439; ... 44473 ton, tegen 64860 in A°. P°. **Krenten.** De ... was heden zeer beperkt, en soms was iets lager te koop. **Peper** zeer moeijelijk tot vorigen prijs te plaatsen; voorraad 3678 in A°. P°. **Katoen.** De markt is flaauw gelaten; 200 bn. tot vorigen prijs verk. Zaturdag werden 1300 bn. tot de prijzen van Vrijdag. **Hennep.** Manilla gevraagd; 700 ... goede roping tot £ 30.15/- à 31.5/- verk. **Kamfer** ... China bragten £ 5.10/ op. **Talk** gele Kaaren 41/- in 46/9 à 41/- per Dec., 41/3 Jan. tot Maart, 42/3 Maart. ... 71348 vn. De vorige week afgeleverd 2429 vn. en aan... 3676 vn. **Olie.** Lijn- flaauw à £ 34.10/- en te Hull ... patent £ 40, en bruine £ 37.10/-; fraai Lagos Palm £ 36 à 36,10/- gehouden, maar er gaat weinig om; Olijf- £ 53 à 58.10/- voor Gallipoli; Cocos Cochin £ 49 en Ceijlon £ 43.10/- à 44. **Lijnzaad** 1000 bn. Calcutta à 57/- verk. ... **Terpentijnolie** 68/-. **Petroleum** Geraffd. met 2/-, en men houdt op 2/1. **Metalen.** Zink hooger; 200 ... 19 verkocht prompt 14 dagen; per Febr. £ 19.2/6, en per ... 19.7/6; Schotsch Giet IJzer 67/9 op 3 m.; 30 ton ... Tin à £ 112.10/- verkocht. Holl. **Boter** iets hooger ... **Granen.** Engelsche Tarwe met weinig vraag, en ... beste kwal. Gerst tot ca. vorigen prijs verkocht en ... 6 d. gedaald. Aanvoer van 14 tot 19 Dec. 2529 qr. ... 19449 d°. vr. Tarwe; 2059 qr. Eng. en 16000 d°. vr. ... 1077 qr. Eng. en 19300 d°. vr. Haver.

Antwerpen, 22 December.

Suiker vast; 50 ton Crushed werden in de 2de ... verk. Van Cephalonia **Krenten** werden 50000 kilo op ... tot vaste prijzen afgedaan. **Huiden** 1000 gez. B. ... M. V. tot 22½ à 30½ c. verk. Geraff. **Petroleum** ... maar de prijzen zijn nominaal onveranderd. Riga Zaai-**Lijnzaad** gevraagd, en vast; 500 vs. ord. bedongen fr. 51 à ..., en puik fr. 57 à 58. **Granen** stil, en flaauw in prijs.

Havre, 21 December.

Katoen. De markt was heden kalm en flaauw; er werden 750 bn. verk. à fr. 282½ voor Tinnevelly per Jan. **Suiker** 3500 zk. Reunion op lev. à fr. 64½ verk. voor goede 4e. ... **Huiden** 2000 versch gez. M.-V. Koe à fr. 51 ... **Petroleum** gevraagd; 4600 vn. ruwe op lev. tot ... 46 verk. **Was** 2000 kilo gele New-York bedongen ... **Koper** vast; 50000 kilo Chili à fr. 242½ verk.

Genua, 19 December.

Koffij zonder handel. Havana **Suiker** gevraagd, er 1700 kn. verk. N°. 16 à fr. 41, zoo ook 1400 zk. Be... fr. 50; Geraffd. gevraagd, en er zou meer omgegaan ... de houders minder vast gestemd waren. Men verk. ... M. F. uit Antwerpen, en 50000 kilo uit Frankrijk ... **Olijfolie** vaster.

***Bombay, 26 November.**

Katoen. Na het vertrek der vorige mail, stegen de prijzen van Dhollera op rs. 680 à 685, en die rijzing zou denkelijk nog verdere vorderingen gemaakt hebben, zoo de handel niet zoo belemmerd was, door eene zoo sterke geldschaarschte, dat de disconto tot 20 en 24 °/o gestegen is, terwijl de banken weigeren ... voorschotten te geven, en men voorcerst geen verbetering in ... toestand mag verwachten. Eenige kleine houders van katoen ... niet dan tot lagere prijzen kunnen verkoopen, en men ... heden rs 640 à 645 voor Dhollera in loco, en rs 720 op ... in April en Mei. De aanvoer was vrij groot, en dit zal ... wel voordduren. Dhollera en Bhownugger zijn steeds de ... ter markt. De omzet beliep 4725 cwt. Dhollera ... 635 à rs. 685, 1100 d°. Sawginned Dharwar tot rs. 685½ ... 1500 d°. Comptah tot rs. 625¼ à 655, 100 d°. Broach 731¼ en 225 d°. Dhollera à rs. 711¼, de beide laatste ... op lev. in April en Mei. Uitvoer van 1 Jan. tot 19 ... Europa 822678 bn. tegen 854097 bn. in A°. P°.; zijnde ... vermindering van 31418 bn., behalve de 9470 bn. die naar ... verzonden werden. **Raapzaad** zonder kooplust tot rs. 7.6. **Lijnzaad** vast op rs. 7.8 à 7.10 door speculatien ... artikel. **Koffij** 300 bn. Mocka à rs. 13½ verkocht, en ... nu rs. 13¼ à ¼. **Peper** Malabar rs. 83 à 84. **Peter** Moultan rs. 12 à 13. **Cocosolie** te Cochin rs. ... Vrachten zeer vast; voor Katoen vraagt men £ 4 à ... voor Liverpool, en £ 4 voor Londen en voor Oliezaad ... tot 20s. Koers op Londen 2/3 à 2/3 ¼.

... 27 November. De Engelsche mail van 3 Nov. is aan... met minder gunstige berigten, waardoor de Katoen... iets lager zijn; Dhollera nominaal rs. 600 à 605.

***Rangoon, 12 November.**

Rijst 5 à 6 parteu Natsain van rs. 110 à 113 op rs. 118 ..., maar bij veel aanvoer, weldra weer op rs. 113 à 115 ... is de notering bleef in de 3 laatste weken. De ... iets verminderd, daar vele schepen naar Penang en Singapore vertrokken, terwijl er weinig nieuwe aankwamen. De ... is ook wel wat minder, en is voldoende voor de vraag. ... Europa laadt maar 1 schip. Er viel in de laatste week ... regen, en de oogst laat zich zeer goed aanzien. ... men met nieuwe aanvoeren, die rs. 160 per 100 viss op... en later rs. 210 à 220. Heden zou tot rs. 195 à 200 te koop ..., er is weinig ter markt. Voor Europa werd niets verzonden ... ging naar Bombay en Calcutta. **Cachou** bij meer ... rs. 19 gedaald, waartoe veel voor Europa gekocht ... Vrachten. Naar Bombay werd een schip van 1400 ton ... bevracht à rs. 1.10 per baal; voor Europa is weinig ... men biedt zeer lage vrachten; de Anniversary van ... £ 3.13/- Open Charter bevracht.

Bassein, 10 November.

Rijst. Er was meer vraag, en men noteert 4p arten rs. 83 ... Naar de Straits laden nog 2 Schepen.

***Akyab, 15 November.**

Rijst met eenige vraag voor de Straits, waarin door de in... voorzien werd tot rs. 34 à 35; thans is de notering ... 36 voor gewone kwal. en rs. 39 à 40 voor rijst zonder ... De aanvoer is zeer klein en er is ook niet veel koop... In het begin van Dec. zal de markt goed voorzien zijn ... van den ouden voorraad; men verwacht alsdan ... belangrijke daling in de prijzen. De nieuwe oogst laat zich goed aanzien, en zal denkelijk meer dan een gemiddeld bedrag opleveren. Uitvoer sedert 1 Januarij 90641 ton naar Europa, 11077 naar de Straits en China, en 1701 naar Bengalen, te zamen 103419, zijnde 8000 ton minder naar Europa dan in A°. P°. Vrachten blijven hoog in Indië, alleen in China had een daling plaats. Er hebben nog geen rijst-bevrachtingen plaats gehad, maar beneden £ 4 naar Engeland en £ 4.10/- naar het continent zal wel geen schip te bekomen zijn. De Admiraal de Winter is met 51400 mds. n. Singapore vertrokken. Koers op Londen 2/1.

***Moulmain, 27 October.**

Rijst. De inlanders betaalden voor Paddy rs. 50 à 52, maar de vraag zal wel spoedig ophouden, terwijl voor Europa niets geladen wordt. Er is zeer veel regen gevallen en de oogst laat zich bijzonder goed aanzien.

Graanmarkt.

Amsterdam, 23 December. Tarwe zonder handel. Rogge bij gerijzen als voren: 122 124 ℔ Pruiss. ƒ 186 à 190; op levering iets flaauwer; Maart ƒ 168, 169; Mei ƒ 172, 171.

Koolzaad onveranderd, maar zonder handel. Lijnzaad; O. I. soorten ƒ 10 lager; overigens onveranderd; 110, 111 ℔ Calcutta ƒ 360; 102 ℔ Petersb. ƒ 300.

Raapolie flaauwer; cont. ƒ 39½, op 6/w. ƒ 40¾; Mei ƒ 38¾, ½; Sept., Oct. en Nov. ƒ 38½. — Lijnolie merkelijk lager afgegeven; contant ƒ 35¾, ¼, ½; op 6/w. ƒ 37, 36¾; Maart, April en Mei ƒ 35½; Sept., Oct. en Nov. ƒ 35¼, ¼.

Hennepolie op 6/w. ƒ 45¼; vliegend ƒ 44.

Raapkoeken ƒ 62 à 67. Lijnkoeken ƒ 9 à 13¾.

Petroleum per 100 kilo in cons. ƒ 38.

Middelburg, 23 Dec. (Per telegraaf.) Er was heden weinig aanvoer van Nieuwe Zeeuwsche Tarwe; wat daarvan ter markt was gold ƒ 8 à ƒ 8.10 voor puike kwaliteit. Van Walchersche was de aanvoer matig, terwijl deze tegen ƒ 8 à ƒ 8.50 naar deugd koopers vond. Nieuwe Zeeuwsche Rogge is bij partij verhandeld tot ƒ 5.75 voor puike waar. Voor Wintergerst van de beste kwaliteit werd ƒ 5 besteed, zijnde diezelfde prijs ook voor puike Zomer- betaald. Nieuwe Walchersche witte Boonen, waarvan weinig ter markt was, golden bij goede vraag ƒ 10.50, dito dito bruine ƒ 9.25 en dito dito Paardeboonen ƒ 5.50. Nieuwe Walchersche groene Erwten ƒ 6.75.

Publieke Verkoopingen.

In het Notarishuis aan de Geldersche Kade te Rotterdam.

WOENSDAG 23 DECEMBER.

Huis en Erve, Glashaven, 1/328; trekg. ƒ 22,000.
Huis en Erve, Westerkade, 14/789; trekg. ƒ 3575.
Huis en Erve, als voren, 14/790; trekg. ƒ 3275.
Huis en Erve, Raamstraat, 6/554; trekg. ƒ 7300.

Fondsen en Beursttijdingen.

Beurs van Amsterdam.

WOENSDAG 23 DECEMB.		Laagste koers.	Hoogste koers.	Geblev koers.	Laatste prijs. v. gisteren.
Nederl. Werk. Schuld	2½ °/o	63¼	63⅜	63⅜	63¼
dito dito	3 "	75¾	75 15/16	75 15/16	75 13/16
dito dito	4 "	98⅝	98⅞	98¾	98⅞
Amsterdam Thesaurie	3½ "	89⅞			
Amortisatie Syndicaat	3½ "	92¾			92¾
Handelm. op rescontre.		139¼			139¼
dito à contant	4½ "	139	139½		139
Leen. Holl. Spoorw.	4½ "	102			102
Spanje Obligatien	2¾ "	47¼			47¾
dito	3 "	52¼			52
dito Binnenland	3 "	50¾			50⅝
Portugal. Obligatien	3 "	47⅜	47¼		47¼
dito 1856/1862	3 "	46⅛			46¾
Rusl. Oblig. Hope&C°.	5 "	101⅜			101⅜
dito dito 1828/29	5 "	100¼	100¾		100¼
Cert. dito 1840	4 "	73¼			73½
dito Orig. 2e3e4eLg.	4 "	73⅛			73⅝
dito 1855 6de Serie	5 "	87⅝	88¼	87⅞	87 11/16
Adm. te Londen	4½ "	85⅝			85⅞
dito	3 "	54¾	54 13/16		54⅞
dito Hope & Co. 1860	4½ "	88⅝	88¾	88⅝	88⅞
dito 1862	5 "	87⅜	87¾	87⅝	87½
Cert. van Assign.	6 "	88			87⅝
Spoorw. Aand. volgef.	5 "	194¾	195	194¾	194½
Polen Aand. 1855fl.500		152¼	153		153
Polen Oblig.	4 "	66⅞			
Pruis. Aandeel. 1854	3½ "	216			
Oostenr. Metall.	5 "	57⅝	57⅝	57½	57 27/32
dito	2½ "	29⅜	29½	29 7/16	29⅜
dito betaalb. Amst	5 "	82	82⅛	82⅛	83⅜
dito Nationale 1854	5 "	62⅜	62 11/16	62⅝	62⅞
Weener Bank-Action.		765	770	769	775
dito Aand.fl.250 1839		343			344
dito Aand.fl.250 1854	4 "	236	237		238
dito Aand.fl.500 1860	5 "	455	456	455½	461
Fr.-O. Sp.Obl.bij Hope	5 "	120			120¼
Italie 1861	5 "	64⅜	64⅞	64¾	
Italie betaalb. te Amst.	5 "	65⅞			

4 pCt. Pandbr. Nat. Hyp. Bank 99⅜; 4½ pCt. Pandbr. Ned. Hyp. Bank 93⅞; 7 pCt. Ohio 60⅜, ½; 8 pCt. Geconf. 19¼, 22, 21¾; 4½ pCt. Braz. 1863 85½; Grieks. Coup. 3⅞, ⅝; Gren. Hect. 78; Bew. Mexico 9¾, ⅞; Braz. 1824 £ 100 5 pCt. 97⅞; dito 1843 £ 100 5 pCt. 98¾; dito 1852/1860 4½ pCt. 86, ⅛, 86; Ecuador Oblig. 1 pCt. 13, 13⅛, 13⅛; Venez. 2 pCt. 27⅝, ⅞, ⅞; dito 1 pCt. 11⅞; dito Orig. 6 pCt. 53¾; dito uit Conv. 51; Gren. afgest. 13⅞, 15/16; dito Nieuwe 2 pCt. 30; dito afgest. 1⅛ pCt. 8¼, 7/16; 3 pCt. Portug. 1863 46 11/16; Expl. Staatsspoorw. 85; Mex. 3 pCt. 34⅞, 35 1/16, 35¼, 11/16; Galv. Spoorw. 19¾; dito Stollen 19¾, 20; Louis. Oblig. 5 pCt. 80; Ver. Stat. 5 pCt. 66½, 67, 67; dito 6 pCt. 70⅜; ⅞, ⅞; dito 1862 6 pCt. 68⅛, ⅞, ¾; Griekenl. 5 pCt. 22⅝, ⅝, ⅝; Binn. Turk. gec. 45 11/16, 1/16, ⅜; Cert. Turk. te Amst. 136; Cent. Spoorw. 40; dito Oblig. ƒ 122¾.

Koers van het Geld ter beurze van heden: Beleening —; Prolongatie 5; Disconto 5 pCt.

Koers van het Geld bij de Nederlandsche Bank: Disconto 5; Promessen 5½, Beleening op effecten 5 en op goederen 5½ pCt.

Weinig handel en variatie, behalve een vermindering van ⅛ m. ½ pCt. in Oostenr., in navolging van Frankfort.

In Turken en Mexicanen was echter veel beweging en eene vrij belangrijke rijzing, inzonderheid in de laatsten. Ver. Staten leeningen, die aanvankelijk verdere rijzing schenen te zullen ondergaan en waarvan de 6 pCt. 1882 vóór de officiële notering zelf 69½ bedongen, ondervonden door winstrealisatie een snellen teruggang.

Laatste Prijzen ten 5 ure: 5 pCt. Metal. 57 7/16 à ½; dito Nation. 62½ à 9/16; 3 pCt. 35⅜ à 7/16; 6 pCt. Turken 45⅞.

Beurs van Rotterdam.

WOENSDAG 23 DECEMBER.		Laagste koers.	Hoogste koers.	Geblev koers.
Nederl. Werkelijke Schuld	2½ °/o	63½	63⅝	
dito dito	3 "	75¾		
Portug. te Londen 1853	3 "	46⅜		
dito dito 1856/62	3 "	46⅛	46 11/16	46 11/16
Russ te Amsterdam 1860	4½ "	88⅞		
dito Spoorw.-Aand. ƒ 236	5 ƒ	194¾		
Oostenr. Metalieken	5 °/o	57⅛		
dito betaalb. Amst. 1849/54	5 "	81¾		
dito Nationale 1854	5 "	62½	62⅞	62⅝
dito Aandeelen fl. 500 1860	5 ƒ	459	460	459
Turken Binnenl.	6 °/o	45 3/16	45 11/16	45 11/16
Gren. Uitg. Gestempelde	"	8⅜		
Mexico te Londen 1851	3 "	34¼	35	35
dito Bew. v. achterst. Coup.	"	9⅝	9¾	
Illinois Shares	ƒ	76¾		
Vereenigde Staten losbaar 1874	5 °/o	68		
dito dito 1882	6 "	68¼	68⅞	68⅝
Geconfed. Staten van Amerika	8 "	22½	25	25
Ohio Atlantic Spoorw.-Oblig.	7 "	60¾		

Bijzondere vermelding verdienen heden Ver. Staten, Turken en Mexicanen, welke met levendigen omzet hooger begeerd waren, terwijl Oostenr. fondsen tot iets lager prijzen werden afgegeven.

Het Committé der Effectenhandelaren,
A. J. DE JONGH, Secretaris.

Prijzen ten drie ure: Portugal 3 pCt. 1856/62 46⅝, 11/16, 11/16; Russ. Spoorw. ƒ 195; Oostenr. Metall. 5 pCt. Oude 57 7/16; dito Nation. 62⅝, ¾, ⅝; Binnenl. Turken 6 pCt. 45 11/16, ⅞, 11/16; Vereen. Staten 5 pCt. 67¾; dito 6 pCt. losb. 1882 68⅞, 69, 68⅞; Geconf. Staten 8 pCt. 22½, 25, 22½.

Beurs van Antwerpen, 22 December.

Belgie Certificaten 2½ pCt. 58.50; dito 4½ pCt. 99.35; Oostenr. Metall. 5 pCt. 60.75 à 35 G.; dito Loten van fl. 250 490; dito 1839 740 P.; Badens. Loten van fl. 50 230 P.; dito Oblig. van fl. 35 110 P.; Brazil. te Londen 1824 5 pCt. —; Spanje 2¼ pCt. 46.25; dito Binnenl. 3 pCt. 49.75 G.; Rome 5 pCt. 74 P.; dito Certific. 73.75 P.; Holl. 2½ pCt. —; Rusland 1862 5 pCt. 89 P.; Sardinie Oblig. fr. 36 60 G.; Spoorw. Rotterdam en Antwerpen —; Sambre en Meuse 250 P.

Beurs van Londen, 21 December.

Cons. 3 pCt. cont. 91¼ à ⅜ ex d.; dito op 7 Jan. 91¼ à ⅜ ex d.; Brazilië 5 pCt. 99 à 101; dito 1839/1859 — à —; dito 1843 — à —; dito 4½ pCt. 1852/1860 86 à 87 ex d.; Buenos-Ayres 6 pCt. op 30 Dec. 92 à 94; dito Uitgest. 36 à 38; Chili 6 pCt. 100 à 102; dito 4½ pCt. 83 à 84 ex d. Denem. 4 pCt. 1863 86 à 88 ex d.; Ecuador 13¼ à ¾; Egypte 7 pCt. 99 à 100; Grieken op 30 December 25 à 25½; dito Coupons 11½ à 12; Mexico 3 pCt. op 30 Dec. 36¼ à 36¾; Marokk. 5 pCt. Leen. 93 à 95; Gren. 13¼ à 14 ex d.; dito Nieuwe 29 à 30 ex d.; dito Uitgest. 8¼ à ¾ ex d.; dito per hect. 6¾ à 7¼; Peru 4½ pCt. 1862 op 30 Dec. 87¼ à 88⅛; Portug. 3 pCt. 1853 op 30 Dec. 48⅛ à 49; dito 1862 48½ à 49; Rusland 5 pCt. 1822 91 à 93; dito 3 pCt. 1859 54 à 56; dito 5 pCt. 1862 88½ à 89½; Sardinie 5 pCt. op 30 Decemb. 85 à 86 ex d.; Spanje 3 pCt. op 30 Dec. 53¾ à 54; dito 2¼ pCt. op 30 Dec. 47½ à 48; dito Passive 33¼ à 33¾; dito Cert. Coup. 13 à 13½; Turken 6 pCt. 1854 op 30 Dec. 88¾ à 89½; dito 1858 op 30 Dec. 69¼ à 70; dito Binnenl. 46½; dito Buitenl. op 30 Dec. 70¼ à 70¾; dito 4 pCt. Gegaur. 100 à 102; Venezuela 2 pCt. op 30 Dec. 23½ à 24; dito 6 pCt. 1862 54 à 55; dito 1 pCt. 11½ à 12½; Holl. 2½ pCt. 64½ à 65½; dito Cert. 4 pCt. — à —; Italie 5 pCt. op 30 Dec. 70¼ à 70¾.

Antwerpen en Rotterdam, groot £ 10, vol ...

Consols hebben zich ⅛ verbeterd met vaste markt.

De aanvrage om disconto was vrij groot, bij het uitzigt, dat men Vrijdag en Zaturdag daartoe geen gelegenheid heeft.

Er is ruim £ 91000 in zilver en £ 30000 in goud naar Indië en China verzonden.

De bankspecie werd Zaturdag met £ 50000 goud vermeerderd.

De heeren Baring Brothers kondigen de remboursering der 6 pCt. Venezuelanen met 1 Jan. e. k. vervallen, aan.

In de Buitenlandsche markt rezen 5 pCt. Russen 1.62 ½ pCt. Mexicanen waren 1 pCt. hooger en Grieken zijn ... gedaald. Overigens vaste markt in alle fondsen.

Zeetijdingen.

Brouwersh. (NW., Storm.) *Aangekomen.*
23Dec. *Jubilaum*, Vöckler, N.-York
Hollander (s), Stettin
opgestoomd n. Hellevoet.

Hellevoet. *Aangekomen.*
23Dec. *Meinsina*, Klontje, Newc.
Jane, Owens, Port-Madoc
Hollander (s), Brouwershaven
Vertrokken.
Earl of Auckland (s), Londen
is onder Goereechav. geankerd.
Seahorse (s), Hull
Swallow (s), d°.
Albert (s), d°.
is onder Goereehav. geankerd.
Colletis (s), Goole

Brielle. (W.) *Aangekomen.*
23Dec. *Waterloo* (s), Londen
Norfolk (s), Harwich
Vertrokken.
Leo (s), Londen
is op de reede terug.
Batavier (s), d°.
Blenheim (s), Harwich
beide zijn terug gekomen en opgestoomd n. Rotterdam.

Texel. (23 W.) *Aangekomen.*
22Dec. *Agenoria* (s), Dantzig
(n. Hull, bijl., wegens gebrek aan steenkolen.)

Vlie. (NNW.) *Aangekomen.*
20Dec. *Elisabeth*, Top, Sandwick
Vertrokken.
Willem I (s), Hamburg

Vlissingen. *Aangekomen.*
20Dec. *Belfast Lass*, Raddings, Londen
22 *Guldfaxe*, Boye, Callao
Bourse d'Anvers, Carsiers, New-York
Vertrokken.
18 *Cosmopolite*, Brandt, Cadix
Wilhelm, Cassens, Livorno
Laurens, de Haan, Triest

Zeilklaar.

Rotterdam 23 December.
John Pierce, Jones, Belfast
JohnMathie, Williams, Glasgow

Rivierberigt.

Rotterdam 24 Dec. Hoog water: 1ste getijde 3 ure 7 min., 2de getijde 3 ure 31 min.

Keulen 23 December. Rijnhoogte: 8 v. — d. Rijnl.

Vreemde Havens.

Akyab. *Vertrokken.*
30 Oct. *Admiraal de Winter*, Bunnemeijer, Singapore

New-York. *Aangekomen.*
7 Dec. *Henny*, Ohlerich, Rotterd.

Havana. *Aangekomen.*
22 Nov. *Hertha*, Warnaar, Rott.
24 *Cuba-Packet*, Rapp, Amsterd.
Vertrokken.
23 *Texel*, Hubert, Falmouth

Bordeaux. *Aangekomen.*
20Dec. *Seine* (s), Rotterdam

Cadix. *Vertrokken.*
17 *Louisa*, de Vries, Montevideo

Livorno. *Vertrokken.*
16 Dec. *Johanna Petronella*, Hildebrand, Livorno

Zante. *Aangekomen.*
12Nov. *Adelaide*, de Haan, Triest
vertr. 8 Dec. n. Groningen.
25 *Arentina Roelfina*, Boon, d°.
vertr. 10 Dec. n. Antwerpen.

Londen. *Aangekomen.*
19 Dec. *Eendragt*, Martens, Gothenburg
21 *Ida Zijlker*, Hazewinkel, Gamle-Carleby
Zeilklaar.
19 *Hermanna Maria*, Wegman, Koogerpolder
Elisabeth Geertr., Jasknecht, Amsterdam

Deal 20 Dec. de wind W.; 21 NW.

Singels. *Gepasseerd.*
20Dec. *ChristinaMaria*, de Veer, Amsterdam n. Bahia
Soerabaija Packet, Olivier, d°. n. Soerabaija

Ramsgate. *Gepasseerd.*
19 Dec. *Fenna Hendrika*, Enninga, Newcastle n. Ancona

Meeuwesteen. *Gepasseerd.*
18Dec. *Staatsraad v. Ewijck*, de Winter, Java n. Amst.

Dartmouth. *Vertrokken.*
20Dec. *Irene* (s), Middell. Zee

Falmouth. (20 NW.; 21 W.) *Vertrokken.*
18Dec. *Rotterdam* (s), Gibraltar
19 *Margaretha*, Boerhave, Brazilie
Annechina, de Boer, Sevilla (allen bijleggers).
20 *Giovanni*, Thian, (v. d. Zw. Zee) Rotterdam

Liverpool. *Zeilklaar.*
19 Dec. *Marg. Hermanna*, Wilmink, Livorno

Greenock. *Vertrokken.*
19Dec. *Majestic*, Robertson, Batav.

Mumbles. *Vertrokken.*
19Dec. *Louisa Sophia*, Hollander, Cadix

Ipswich. *Aangekomen.*
19Dec. *Eagle*, Garwood, Rotterdam

Hamburg. *Aangekomen.*
21Dec. *Willem I* (s), Amsterdam

Gothenburg. *Aangekomen.*
18Dec. *AnnaPauwlona* (s), Amst

Lyngoer. *Aangekomen.*
11-28Nov. *Madonna*, Holthuis, Dokkum

Svendborg. *Vertrokken.*
19Dec. *Providentia*, Nielsen, Holland

Pillau *Aangekomen.*
20Dec. *Rubbens* (s), Amsterdam

Kopenhagen. *Aangekomen.*
20 Dec. *Maria*, Pronk, St. Petersburg (n. Hull)

Wladimir, Heimberg, Libau (n. de Maas)

Käringö. *Aangekomen.*
12Dec. *Geertruida*, Löschen, Gothenburg(n.Oost-Indië)

Elseneur. (20WNW.; 21NW.) *Gepasseerd.*
21 Dec. *Meta*, de Buhr, Windau n. Delfzijl
Elisabeth Magdalena, Wessels, Riga n. Rotterdam

Scheepstijdingen.

Rotterdam 23 December. Kapt. Mulder, van het Nederl. kofschip *Grietje de Groot*, alhier gearriveerd, rapporteert 6 Dec., op 55° 40' NBr. en 6° 5' OL., gezien te hebben een Hanov. galjoot, zonder eenig tuig, met glad dek en zonder equipage.

— Heden nacht is op Terschelling gestrand het schip *Auguste Louise*, kapt. Willoughby, van Plymouth naar Rotterdam bestemd. Kapitein, tien man en drie passagiers zijn gered; één man is over boord geslagen.

Amsterdam 23 Dec. De Nederl. kof *Tweelingen*, kapt. Poorta, van hier, met stukgoed, naar Kopenhagen, is bij Harlingen gestrand.

Texel 22 Dec. De gisteren verkochte tuigagie, inventaris en casco van het achter de Westen alhier gestrande Noordsche barkschip *Jarlsöe* heeft opgebragt p. m. ƒ 2300.

— Heden stormt het hier geweldig uit het NNW. met vreesselijke hagel- en sneeuwbuijen. Van ongelukken heeft men echter tot dusverre nog niets vernomen.

— Eergisteren is op het strand alhier aangespoeld eene sloep, van buiten wit en zwart geschilderd met witten rand, van binnen groen en rood; aan de binnenzijde van den spiegel leest men: *John Lynn/Sam. Billing*. Aan genoemde sloep was nog 4 vadem ketting als vanglijn.

Harlingen 21 Dec. Na 42 dagen reis en veel stormen te hebben doorgestaan, waarin het de deklast verloor, is hier gisteren met hout van Noorwegen aangekomen, het alhier te huis behoorende kofschip *Leentje*, kapt. Hoedemaker. Gemelde kapitein heeft veel wrakhout, meubelen, kisten enz., en den 12 Dec., op 54° 20' NB. en 6° 35' OL., een opzijliggend schip (waarschijnlijk een brik) zien drijven.

Dover 19 Dec. Het schip *Kong Sverre*, kapt. Anderson, van Gefle naar Santander, is in zinken, den staat in de Noordzee ... laten.

Liverpool 21 Dec. Het schip *James Pa...*, van Richibucto komende, ... op de Madaleine Eilanden verongelukt.

Stromness 15 Dec. De brik *Christian August*, kapt. Wiesmann, van Nyland naar Liverpool, is 12 dezer in Kirkbay gestrand en zal weg zijn. Als het weder bedaard, hoopt men iets van de lading te bergen.

Yarmouth 20 Dec. Het schip *George*, kapt. Hill, van Kroonstad naar Hull, is 4 dezer in de Noordzee verlaten.

Hull 19 Dec. Het schip *Odensee*, van Odensee naar Londen, is 5 dezer in zinkenden staat verlaten.

St. Petersburg 20 Dec. De brik *Dublin*, van hier naar Grimsby, is bij Nerole Kirk-... gezonken.

Palermo 21 Dec. Het schip *Admiral von Tromp*, kapt. Müller, van Malta naar Trapani, is 17 dezer bij Capofeto gestrand.

Halifax 8 Dec. De bark *Eldon*, kapt. James, van Quebec naar Gloucester, is in zinkenden staat verlaten.

Havana 30 Nov. Het Engelsche schip *Ontario*, kapt. Miller van Marsenecan, met mahoniehout naar Queenstown, is den ... dezer tusschen Kaap San Antonio en Bueno Visto verongelukt.

Matanzas 29 Nov. Het schip *Tiger*, kapt. ..., van Laguna naar Falmouth, is 19 dezer alhier met schade aangekomen en zal binnengesloopen; is digt gebleven.

Carga-Lijsten.

ROTTERDAM.

LONDEN, **Earl of Auckland** (s): 242 v., 301 collis, 173 b. en z., 2 k. Div., Order.

AMSTERDAM.

BREMEN, **2 Gebroeders**, R. B. Slankenberg: 178 b. Rijst, Lint & Froger; 284 vjs. Meel, P. Obermann & Co.; 14 b. Rijst, Order.

Vertr. Passagiers

Van Amsterdam.

Naar **Samarang:**
Per *Wilhelmina Maria*, kapt. Postma: De heer W. P. van Huneswijk, O. I. ambtenaar, en echtgenoot.

Naar de **Kust van Guinea:**
Per *Gouverneur Elias*, kapt. Schuurman: De heer J. van Wijk, super-cargo.

ROTTERDAM EN LONDEN.

Voor GOEDEREN en VEE.

Het Stoomschip

MAGNET, Kapitein J. S. LETKEY.

Vertrekt van ROTTERDAM naar LONDEN,

VRIJDAG 25 DECEMBER. (16422)

Adres bij den Agent PH. VAN OMMEREN.

(16423) De DIRECTIE der ***Heusdensche Stoomboot-Onderneming*** maakt bekend, dat de **DIENST** op VRIJDAG en ZATERDAG 25 en 26 dezer, zal zijn **GESTAAKT**, en op aanstaanden MAANDAG 28 dezer wordt **Hervat.**
In de uren van vertrek en afvaart wordt voorts geene verandering gebragt, als in het vertrek van **Heusden** *Dingsdags* 's morgens; zullende de Stoomboot alsdan vertrekken 's morgens ten *zeven* ure.

De FABRIEK

voor Machinale Platte en gewone Holle **Dakpannen, Tegels en Steenen**, genaamd ***de Nijverheid***, met AANHOORIGHEDEN en **ERVEN**, onder *Oegstgeest* nabij *Leiden*, alsmede de perceelen KLEIAARDE, onder *Voorschoten*, nabij voorn. Fabriek, op Dingsdag 22 December 1863, in het Notarishuis te *Rotterdam*, door den Notaris *ADRIAAN LORIÉ* in 3 perceelen geveild, zullen op *Dingsdag 29 December* 1863, des middags ten 12 ure, ter zelfder plaatse, eerst perceelsgewijze en daarna gecombineerd worden **afgeslagen.**
Bij de opveiling is opgeboden: Perceel 1, zijnde de Fabriek c. a. tot *f* 11,400; Perceel 2, zijnde de Kleiaarde in 2 stukken Weiland tot *f* 1450; en Perceel 3, zijnde de Kleiaarde in 1 Stuk Weiland tot *f* 150. (16430)

Openbare Vrijwillige Verkooping.

De Notarissen *PAATS & NIERSTRASZ*, residerende te *Rotterdam*, als daartoe last hebbende, zijn voornemens om op *Woensdag den 6den Januarij* 1864, des namiddags ten *vijf* ure, in het locaal voor Publieke Verkoopingen, aan de Geldersche Kade te *Rotterdam*, te **Veilen en te Verkoopen:**
N°. 1. Een **PAND**, ingerigt tot **Koffijhuis**, met ruime ZAAL, voorts twee BOVENWONINGEN, ACHTERWONING, OPEN PLAATS en **ERVE**, aan de Westzijde van de Schiekade nabij de Delftsche Poort, te *Rotterdam*, wijk 14, n°. 547, kadaster sectie B, n°. 1461, groot **1** Roede, **50** Ellen.
Grondlasten over 1863, *f* 83.
Verhuurd in vier Perceelen te zamen voor *f* 856 's jaars.
N°. 2. Een **PAND**, bestaande in BENEDEN- en BOVENHUIS, Drie ACHTERWONINGEN en **ERVE**, naast het voorgaande perceel, wijk 14 n°. 546, kadaster sectie B, nos. 2389 en 1457, te zamen groot **88** ellen.
Grondlasten over 1863, *f* 68.
Verhuurd in vijf perceelen te zamen voor *f* 485.60 's jaars.
N°. 3. Een **HUIS** met **TUIN** of OPEN PLAATS, BOVENHUIS en **ERVE**, naast het voorgaande perceel, wijk 14 n°. 545, kadaster sectie B, n°. 2388, groot **84** ellen.
Grondlasten over 1863, *f* 35.
Zijnde het Benedenhuis in eigen gebruik en het Bovenhuis verhuurd voor *f* 200 's jaars.
N°. 4. Een stuk **OPEN GROND** of **TUIN** met daarop Gebouwde SCHUUR en **ERVE**, aan de Westzijde van de Schiekade te *Rotterdam*, toegang hebbende door een Gemeenen Gang, terzijde van perceel n°. 1, kadaster sectie B, n°. 2385 en 2386, ter grootte van **1** roede.
Grondlasten over 1863 *f* 0.88.
Zijnde onverhuurd.
Te aanvaarden 1 Maart 1864.
De Perceelen zijn te bezigtigen twee dagen voor en op den dag der veiling van 11 tot 2 ure, op vertoon van een Toegangbiljet, verkrijgbaar ten Kantore van de genoemde Notarissen, alwaar tevens nadere inlichtingen te bekomen zijn. (16452)

OPENBARE VERKOOPING.

De Notaris *J. VAN STIPRIAAN LUISCIUS*, residerende te *Delfshaven*, zal op *Vrijdag den 8sten en 15den Januarij* 1864, des namiddags ten 5 ure, in de Herberg *de Vergulde Zwaan* aldaar, openlijk **veilen en verkoopen:**
Een ruim, hecht en sterk

HUIS EN ERVE,

waarin de **Koperslagersaffaire** sedert onheugelijke jaren is- en voortdurend wordt uitgeoefend, staande en gelegen aan de Nieuwe Haven te *Delfshaven*, wijk D n°. 132, kadaster sectie A n°. 294.
Breeder bij Billetten omschreven.
Nadere informatien ten kantore van voornoemden Notaris. (16443)

OPENBARE VERKOOPING,

om contant geld, te GOEDEREEDE,

ten overstaan van den Deurwaarder *K. V. ROELOFFS*, op *Woensdag den 30sten December* 1863 *en volgende dagen*, des voormiddags 9 ure, van: Eene aanzienlijke partij door Zeewater beschadigde

MANUFACTUREN,

in diverse soorten, Verlakte en Vetlederen SCHOENEN, AARDEWERK, BIER (ale) op flesschen, Kisten met AARDEPIJPEN, een Vat WITTE BOONEN, een Vat met SPEK, eenige omvlochten FLESSCHEN, WRAKHOUT, GESCH WANT, ANKER en OUD IJZER, alles afkomstig van het gestrande Oldenburger Brikschip *Diana*, Kapitein G. BOLLING.
Nadere informatien zijn te bekomen bij de Heeren *J. E. GALLAS Pz.* te *Hellevoetsluis*, en *C. GOEDKOOP* te *Goedereede*. (16424)

BURGEMEESTER en WETHOUDERS van *'s Gravenhage* zijn voornemens, op *Maandag den 4den Januarij* 1864, des namiddags ten *één* ure, op het Raadhuis **aan te besteden:**
het **LEVEREN** van de in 1864 benoodigde **Houtwaren;**
het **LEVEREN** van eenige **Werfbenoodigdheden**, als: **IJsselstraatklinkers, Schelpkalk, gebrande Schelpen, Tras, Teer, Touwwaren, IJzerwaren en Smidswerk, enz.;**
het **LEVEREN** en **LEGGEN** van **Kantsteenen.**
De Bestekken en Voorwaarden der Aanbestedingen liggen ter lezing ter Gemeentewerf en zijn tegen betaling van *f* 0.10 voor elk Exemplaar, verkrijgbaar [illegible]

Stoombootdiensten

TELEGRAAF.

December.

Van ROTTERDAM:	Van ANTWERPEN:
26 Zaturdag 's morg. 8.30u	29 Dingsd. ('s morg.) (v. 28/29) 2.—u

Ligplaats: Bolwerk. (15432)

OPENBARE VERKOOPING

te Schiedam.

Op *Donderdag 24 December* 1863, des namiddags ten *een* ure, binnen de Koopmansbeurs aldaar, van:

Ca. 23 Lasten Gedroogde GERST en „ 40 id. id. ROGGE

door zeewater beschadigd van *Mezel* aangebragt, met het Schip *Nachiena Lammechiena*, Kapitein B. J. RIJNBERG, thans liggende in ligters.
Nadere onderrigting bij de Makelaars *RIJNBENDE & DEN DRAAK*, te *Schiedam*. (16406)

(16140) Op nader aan te kondigen dag in de *maand Maart a. s*, zal in openbare **veiling te koop** worden aangeboden: **Een compleet**

STOOMWERKTUIG,

van **30 Paardenkracht**, met KETELS en SCHEPRAD, gediend hebbende en volmaakt geschikt voor **Polders, Droogmakerijen en Waterschappen.**
Te bezigtigen bij den Werkmeester *A. VAN BENTEN*, op het Spoorwegstation aan de Delftsche Poort en te bevragen bij de Notarissen *VAN DER HOOP* en *REEPMAKER*, te *Rotterdam*.

EEN HEER VERLANGT TE HUUR: GOED

Gemeubileerde KAMERS,

op een goeden stand. Adres met *franco* brieven, onder het nommer dezer advertentie, aan het bureau dezer Courant. (16397)

UIT DE HAND TE KOOP:
Een binnen enkele jaren geheel nieuw sterk gebouwd op zich zelf staande zeer zindelijk, droog, rookvrij, wel doortimmerd

WOONHUIS,

hebbende een riant uitzigt over het eiland *Voorne*. In het midden eenen doorgaanden ruimen GANG, langs de voorzijde lang 13 Ned. Ellen, breed 9.70 El, met *twee* solide VOOR- en twee LOGEERKAMERS, groote KEUKEN met Bakoven, Stookplaats, Fornuis, Regenwaterpomp, Gootsteen, Bedstede, Kasten en Regtbank, waaruit men gaat in een solide SCHUUR. Verder groote zeer ruime REGENWATERBAK en KELDER, groote drooge zindelijke ZOLDER met beschoten Dak, MOESen BLOEMTUIN met BLEEKVELD, bevattende te zamen eene oppervlakte van **1080** □ Ellen, staande aan het Kanaal door Voorne, in de Gemeente *Nieuwenhoorn*. De Grondlasten bedragen per jaar *f* 24.51. Te bevragen bij den Boekhandelaar *H. G. VAN STEEDEN*, te *Hellevoetsluis* en bij den Eigenaar. Brieven *franco* onder letter C. (16292)

DOOR VERTREK NAAR ELDERS TERSTOND TE HUUR: **Een**

HEERENHUIS,

aan het Vasteland te *Rotterdam*, bevattende *acht* KAMERS, KEUKEN, ZOLDER en ruime KELDER. Nadere inlichtingen te bekomen ten Kantore van Notaris *RIETSTAP*, Korte Hoogstraat, te *Rotterdam*. (16375)

MEN BIEDT MET 1°. JANUARIJ 1864 TER OVERNAME AAN: **Eene**

STUKADOORS-AFFAIRE,

die reeds gedurende 30 jaren met goed succes gedreven is. Adres aan het bureau der *Schiedamsche Courant*, te *Schiedam*. (16451)

UIT DE HAND TE KOOP:
Twee hechte, sterke, weldoortimmerde en goed onderhouden

HUIZEN en ERVEN,

waarvan een met grooten **TUIN**, beiden staande en gelegen in de gemeente *Rotterdam*. Nadere informatiën zijn te bekomen ten kantore van den Notaris *H. W. VAN MEUKEREN*, in den Oppert aldaar. (16442)

TE HUUR GEVRAAGD TEGEN 1°. MEI OF EERDER: (16439)

Een BENEDENHUIS,

in het midden der stad. Adres onder letter G, bij *H. T. HENDRIKSEN*, Boekhandel Hoogstraat.

HET PHOTOGRAPHISCH ATELIER VAN A. BÖESEKEN WORDT VERPLAATST

naar de ***HOOGSTRAAT*** over de ***Vlasmarkt.*** Er zal wegens VERHUIZING van af **Vrijdag 25 dezer tot 2 à 3 Jan. niet** voor het Publiek gewerkt worden en zal zijn ATELIER in het HANG van af dien tijd **GESLOTEN** zijn.
Hij hoopt op zijn nieuw, doelmatig ingerigte Werkplaats het vertrouwen te blijven genieten, dat hem tot nu toe zoo ruim ten deel viel. (16117)

Met Primo Januarij 1864 worden nieuwe Abonnementen aangenomen, op de Holl., Fr. en Eng. Lees-Inrigting van den Boekhandelaar

(16266)

Hoofdsteeg. P. C. HOOG.

ECHTE ROGGE GEZONDHEIDSBLOEM.

Het Goedkoopste Gezondheids- en Voedingsmiddel.

Deze buitengewoon fijne en zuivere **BLOEM**, *Geneeskrachtig, Voedend, Versterkend en Aangenaam van Smaak*, uit de Stoom-, Graan- en Meelzuivering van **J. IMMINK**, te *Zwolle*, wordt met het beste gevolg gebruikt, als **Ontbijt** en **Drank** door **Borstzieken, Hoestende, Teringachtige, Engborstige, Zwakke Gestellen en Kinderen, Maag- en Keelpijnlijders,** enz. Als **Drank** toebereid vervangt het in de **Ziekenkamer** het *Gerstenat*; zij is *spoediger gekookt, Versterkender* en *Aangenamer van Smaak*; is mede verkrijgbaar in Pakjes van **15** en **30 Cent**, voorzien van Cachet, Gebruiksaanwijzing en Enveloppe, bij de Heeren C. J. W. SNABILIË, te *Rotterdam*; A. J. VAN ROZENDAAL, te *Dordrecht*; A. M. VAN KALMTHOUT *Goes*; B. FRANKAMP, *Delft*; H. N. VAN BAARDWIJK, *Leyden*; J. L. F. C. SNABILIË, *'s Gravenhage*; As. DERCKSEN, *Gouda*; en de bekende Heeren in de andere Steden. (14182)

COCOSZEEP.

Niets pleit sterker voor de *voortreffelijkheid onzer* **COCOSZEEP**, dan de vele namaaksels, welke men door imitatie van Etiquet en Stempel tracht aan den man te brengen.
„H. KERKHOFF, zonder C; H. KERCKHOFF, met KK; H. KERCKHEFF, met E in plaats O," en nog meer andere zijn de **nagemaakte stempels**, waarmede men *door verandering of weglating van eene enkele letter* het publiek zoekt te misleiden, ten einde een slecht product te kunnen verkoopen.
De goede echte soort van het **VERKOOPHUIS** heeft den naam H. KERCKHOFF zoowel op de Zeep als op het Etiquet.
Buitendien staat op het Etiquet onderaan gedrukt onze Firma „F. VON WINDHEIM en C°., **VERKOOPHUIS**" te *Amsterdam*.
Wij verzoeken het geacht Publiek op deze bijzonderheden wel te willen letten.
Onze **COCOSZEEP** schuimt sterk, reinigt oogenblikkelijk, ontneemt alle scherpte aan de huid, maakt haar zacht en blank en geeft haar een jeugdig frisschen tint. Men koopt een groot stuk voor 15 cent.
Bij het wasschen van gekleurde goederen en zijden en wollen stoffen, doet zij, van eene zuiverder en minder scherpe loog bereid, de kleuren minder aan en maakt de wol niet hard. Zij onderscheidt zich bovendien van de nagemaakte soorten door hare witte en doorschijnende kleur, door droogte en hardheid in het gebruik. De nagemaakte gelijken in kleur en geur veel op gewone vetkaars.
Het **PERSISCH INSECTENPOEDER** doodt oogenblikkelijk Wegluizen, Vlooijen, Motten, Bladluizen, Mieren en alle andere ongedierten. Wij verkoopen het in zakjes voor 50 Cents.
FORTMAN'sche POLITOER of **WRIJFWAS** met gebruiksaanwijzing. Het fleschje kost 15 Cent.
BRABANDERS CHOCOLADE-KOEKJES met wormafdrijvende zelfstandigheden, zijn uitmuntend in hunne werking en worden gaarne door de Kinderen genomen.
De Geneesheeren BEIJER, GEERLING, HOPMAN en FAHRMEISTER hebben ze met het beste gevolg aangewend en spreken er met veel lof van. Zij kosten 40 Cents het doosje.
Het gunstig bekende **POETSPOEDER** van het **Verkoophuis**, dat het spoedigst en op de gemakkelijkste wijze het Metaal schoonmaakt, is weder voorhanden.
VLIEGENLIJM, om Vliegen te vangen, het fleschje 20 Cents.
BRABANDERS STIJFSELGLANS doet het IJzer glad en gemakkelijk over het goed heenloopen en het goed krijgt eenen mooijen glans. Een zakje kost 13 Cents.
De nieuwe **MINERALE LIJM** is kleurloos, doorschijnend als glas en hecht het gebroken voorwerp, hetzij van Porcelein, Glas, Hout, Marmer, IJzer of ander Metaal, zoo sterig aan elkander, dat het eer op een andere plaats, dan op de gelijmde breken zal. Een fleschje kost 30 Cents.
Het **VLEKKENWATER** neemt alle mogelijke vetvlekken weg uit Zijden, Wollen en andere Stoffen, zonder de kleuren in het minst te veranderen. Prijs per flacon 40 Cent, groote flesch *f* 1.
VERKOOPHUIS te *Amsterdam*.

Rotterdam, J. A. KLINGER & Co.
Bergen-op-Zoom, D. POUWELS.
P. F. APPELBOOM.
Brouwershaven, G. ALING.
Delft, Wed. J. T. WAGNER.
Dordrecht, H. W. VETH.
Goes, J. P. VAN DER DOES L.zn., voorheen Wed. C. VREEKE.
Gorinchem, J. P. LASONDER & Co.
P. H. DAVIJT.
Gouda, A. GOEDRAAD.
Wed. A. C. SCHOUTEN.
H. P. VAN FRANKENHUIJZEN.
's Gravenhage, SACK & C°.
Leyden, L. G. DIRKS, Verkooph. Donkersteeg
Hellevoetsluis, H. G. VAN STEEDEN.
ALEX. BRUCH.
Maassluis, P. POORTMAN.
Middelburg, J. C. KRUISSE.
Oostburg, Wed. P. J. GEELHOED.
Schiedam, M. J. DE LANGE.
Sluis, Gez. JANSEN.
Steenbergen, W. VAN DER KAR.
Vlaardingen, J. LAGERWEFF.
Vlissingen, A. M. KALBFLEISCH.
Willemstad, B. FRIDERICHS.
En in de bekende **Dépôts** in de andere Steden.

[illegible] Eene nette

WINKELZAAK,

voor veel uitbreiding vatbaar, en welke door eene Vrouw kan worden waargenomen. Adres *franco*, letter D., bij den Boekhandelaar *D. BOLLE*, Noordblak. (16431)

BROSSE VOLTA ELECTRIQUE

du Docteur HOFFMANN,

de BERLIN.

LA BROSSE VOLTA ELECTRIQUE est le dernier progrès de la science; elle se compose d'éléments puissants, de bons Conducteurs, et de quatre Mille fils Metalliques qui distillent le fluide et font pénétrer sans d'éterminer ni SECOUSSE, ni COMMOTION d'aucune sorte, un courant d'électricité continu, permanent, dans la partie du Corps sur lequelle on l'applique; par ce moyen rapide, la partie affectée de **RHUMATISME**, de PARALYSIE, est bientôt soulagée et guérie, les CONGESTIONS et les MIGRAINES se dissipent, L'ASTHME se calme et les NEVRALGIES cèdent.
Les cas de guérison journellement constatés, sont considérables.
32,000 Brosses vendues à *Paris* du 1er. Janv. au 31 Dec. 1862.
Seul Dépôt pour le Royaume des *Pays-Bas*, chez Veuve W. VAN DER HULST.
(16265) *Amsterdam*, Kalverstraat, E 36.

EIN HUNDERT MUSTER VON NEUEN, Englischen und Französischen Seiden-Fabricaten in schwarzem und farbigem Broché, einfarbig, carrirt und gestreift von 1s. 6d. zu 10s. die Elle (Englisch).
Ein Pacquet welches 100 von den obigen verschiedenen Mustern enthält wird auf Verlangen einem etwaigen Käufer nach allen Gegenden Europas geschickt.
Die Briefe sind zu adressiren an
D. NICHOLSON & Cie., 50 & 52, St. Paul's Churchyard, London.
Schwarze Seide, von 18s. bis 105s. }
Farbige do., von 21s. bis 147s. } das Kleid.
Moiré Antique, von 42s. bis 189s. }
D. NICHOLSON & Cie. haben eines der grösten Lager von Seiden-Fabricaten in London, und sind seit mehr als 20 Jahren in diesem Geschäfte, wesshalb etwaige Kunden ihnen volles Vertrauen schenken können.
N.B.—Porto sowie Fracht bis zum nächsten Hafen sobald der Auftrag auf £ 10 sich beläuft, werden von D. Nicholson & Cie. bestritten und von der Factura abgezogen. Jeder Auftrag muss eine Rimesse oder eine gute Referenz in London enthalten. Es wird Deutsch, Französisch, und Italienisch gesprochen.
D. NICHOLSON & Cie., 50 & 52, St. Paul's Churchyard, London. (15858)

Gemeente-Secretarie.

Tegen Januarij aanst. wordt GEVRAAGD:

EEN KLERK,

ter Secretarie, ten Platten Lande. Vereischten zijn goed Schrift en bewijzen van Bekwaamheid en goed zedelijk Gedrag. — Salaris naar bekwaamheid. Inclinerenden vervoegen zich in persoon of met *franco* brieven, bij den Heer *K. VERHOEVEN*, Secretaris en Gemeente-Ontvanger te *Zuid-Beijerland*. *Prov. Zuid-Holland.* (16450)

VOOR IEMAND DIE DE NOODIGE BEKWAAMHEDEN BEZIT OM

Pakhuis- en Zolder-Administratie

te houden, is gelegenheid om dadelijk Geplaatst te worden; aan een Gepasporteerd Onder-Officier zal de voorkeur gegeven worden. Adres met *franco* brieven, met aanwijzing der tegenwoordige betrekking, onder het nommer dezer advertentie, aan het bureau dezer Courant. (16453)

EEN WOORD OVER DE VERZEKERING OP GRANEN.

Uitgegeven bij **M. WIJT & ZONEN**, te *Rotterdam*, en mede verkrijgbaar te *Schiedam* bij VAN DIJK & C°. bij de Wed. J. C. VAN KESTEREN & ZOON en te

Prijs 25 Cents.

KERSGESCHENK.

Bij **E. H. TASSEMEIJER**, alhier, zie het licht:

De Avond vóór Kersmis,

VIERTAL SCHETSEN,
DOOR
G. H. LAMERS,
Theol. Dr. en Predikant te Scherpenzeel.
Prijs 25 Ct., 25 Ex. *f* 4. 50 Ex. *f* 7.50. 100 Ex. *f* 12.

Bij denzelfden Uitgever zijn op *franco* aanvrage *gratis* te bekomen:

Catalogi van zijn Magazijn van Oude en Nieuwe Boeken.

No. 17 bevat de opgave van een 500tal **Regtsgeleerde, Staatkundige en Staathuishoudkundige BOEKEN.**
No. 18 van een 400tal op het gebied der **Nieuwe TAAL- en LETTERKUNDE.**
N°. 19 van een 1600tal **Theologische en Kerkhistorische BOEKEN.**
N°. 20 van een 500tal **Historische BOEKEN.** (16454)

Geïllustreerd

GULDENS TIJDSCHRIFT.

Dit is het **Goedkoopste Tijdschrift**, dat in *Nederland* bestaat. Voor nog geen 2 Cent per week ontvangt men geregeld *Ernstige, Luimige, Geschiedkundige* en *Romantische Verhalen*, opgeluisterd door *Fraaije Houtsnéeplaten*, terwijl de Inteekenaars bovendien tweemaal 's jaars een *Keurige Premieplaat* ten geschenke ontvangen. — De **7000 Inteekenaars** zijn het beste bewijs, dat dit Tijdschrift in ieders smaak valt. — Bij iederen Boekhandelaar kan men zich abonneren, zoomede bij de Boekdrukkers-Uitgevers **ANDRIESSEN & SMIT KRUISINGA**, te *Utrecht*.
(16216)

Bij bovengenoemde Uitgevers kwam van de Pers:

Beknopt Leer- en Handboek

DER NATUUR- EN STAATKUNDIGE AARDRIJKS-BESCHRIJVING VAN NEDERLAND, door ***J. L. BOLMAN.***
Door vele HH. Inspecteurs en Schoolopzieners wordt dit werkje zeer aanbevolen, zoodat een *tweede druk* spoedig noodzakelijk zal zijn. — Het wordt voorloopig nog voor den *goedkoopen inteekenprijs* van *f* 1.80 door alle Boekhandelaren [illegible]

KERSBOOM

J. H. C. VAN WILLIGEN,

WesteWagenstraat, hoek der [illegible]
Noodigt geëerde begunstigers uit tot een [illegible] voor **Kersmis en Nieuwejaarscad**[illegible]
De **Kersboom** is wel voorzien [illegible] heden af 's avonds *verlicht* zijn.

Nederlandsche Maatschappij VAN HYPOTHEEK-VERZEKERING

gevestigd te *Amsterdam*, Doelenstraat, [illegible]
Bezorging van **Gelden** op Hypotheek in *Nederland*.
Verzekering tegen verlies op Kapitaal en Interessen.
Verzekering van aflossing en rente[illegible] op bepaalde tijdstippen.
Dépôt van gelden ter belegging op Hypotheek met **vergoeding** van Interessen der [illegible] nocrde Gelden.
Geene Provisie wordt door de geldschieters, een half percent wordt door de geldnemers [illegible]
Agent voor *Rotterdam*: de Heer C. S[illegible] Molkmarkt, 8—53.

OP EEN **Kantoor** VERLANGT MEN

EEN VOLONTAIR

eenigzins met de *Fransche* en *Duitsche* talen [illegible]
Adres met *franco* brieven, onder het nommer dezer advertentie, aan het bureau dezer Courant. [illegible]

IEMAND,

van middelbaren leeftijd, grondig bekend met **Italiaansch Boekhouden, Administratie**, de *Fransche*, *Engelsche*, [illegible] en *Spaansche* talen, ZOEKT eene **BETREKKING**, onverschillig waar. Over [illegible] kunnende beschikken, zoude hij ook niet [illegible] zijn, zich in eene **middelmatige** OVERNAME **associëren**, of die op condition [illegible] NEMEN. Adres met *franco* brieven, [illegible] nommer dezer advertentie, aan het bureau [illegible] Courant.

Op het **Kantoor** [illegible] **brick**, in de nabijheid van [illegible] *venhage*, wordt GEVRAAGD

IEMAND,

bekend met het **Italiaansch Boekhouden**, benevens met **Administratie** [illegible] *Fransche* en *Hoogduitsche* talen. Salaris [illegible] kwaamheid. Inclinerende adresseren men [illegible] met opgave van ouderdom, tegenwoordige [illegible] kring en verlangd wordend salaris, onder [illegible] IJ. Z., aan den Heer *G. P. CHERIEX* [illegible] te *'s Gravenhage*.

Eene JUFVROUW, van [illegible] oud 23 jaren, in staat de [illegible] tuigschriften te kunnen [illegible] ZOEKT eene **BETREKKING** [illegible]

WINKELJUFVROUW

zullende meer op eene Goede Behandeling [illegible] op Salaris gelet worden. Adres met *franco* [illegible] veu, onder Lett. A., aan het Courantier [illegible] van *H. W. DUSAULT*.

WORDT GEVRAAGD OM DADELIJK IN DIENST TE TREDEN:

Eene Gezonde MIN,

liefst eenige maanden kraams. Te adresseren [illegible] Boekverkooper *SPANJERSBERG*, [illegible] Oppert, onder het nommer dezer advertentie [illegible]

MET FEBRUARIJ A. S. VERLANGT MEN [illegible] EEN KLEIN GEZIN: EENE

Zindelijke Bekwame Keukenmeid

Adres bij de *WED. J. P. VAN RIJE*, [illegible] Boekhandel, Hoogstraat.

P. C. HOOG te *Rotterdam* heeft [illegible]

ONZE PROTESTANTSCHE FEESTEN

N°. 1. HET KERSFEEST. N°. 2. DE [illegible] JAARSDAG. Prijs per nommer **5 C**[illegible]
Expl. ter verspreiding *f* **4.**

(15919) H. H. INTEEKENAREN op [illegible] Staalplaten, Lithographiën en Houtsneden geïllustreerde Maandwerk

FAMILIEMAGAZIJN

„*Zedelijke lectuur van uitspanning, verspreiding van nuttige kundigheden*, **zonder prijsverhooging** voortaan [illegible] len drukt men er eenigen van [illegible] als zij het verlangen, ook los [illegible] bekomen. De prijs is *f* 1.20 in [illegible] eerste aflevering is overal voorhanden [illegible] opengeslagen worden, en bevat o. a. [illegible] *ring der geestverschijningen* op het [illegible]

Théâter Français

HEDEN DONDERDAG 24 DECEMBER [illegible]
Stradella, Aria door Frl. DORIS [illegible] *samkeits Probe*, Grosse Komische [illegible]
KRALY. *La Semaine Villageoise*, [illegible] sonnetten par Mlle. BERTHA [illegible] rette in 1 Akte.
Aanvang 8 *uur.* (16455)
Morgen KERSDAG **geen Voorstelling**

PLACE DES PAYS-BAS.

HEDEN DONDERDAG 24 DECEMBER [illegible] voor **Heeren Leden**,

WINTER-CONCERT à la H[illegible]

Aanvang 8 *ure.* (16444)

SCHOUWBURG

Maandag 28 *December* 1863.
Buitengewone Voorstelling.
Coupons gangbaar.

DIE KATAKOMBEN,

Grosse Oper, 4 Acten, von MORITZ HARTMANN; Musik von [illegible] NAND HILLER.

[illegible]

H. NIJGH te [illegible]

HANDELINGEN DER STATEN-GENERAAL. No. 354

Eerste Kamer.

Zitting van Woensdag 23 December.

Door den **Voorzitter** is medegedeeld dat door de afdeelingen benoemd zijn tot rapporteurs over de wetsontwerpen tot *afschaffing der accijnsen op den turf en de steenkolen* en *verhooging van den accijns op het gedistilleerd*, de heeren *Beerenbroek*, *Blankenheym*, *Quintus* en *van Wessem*.

Aan de orde zijn de beraadslagingen over de volgende wetsontwerpen:

1°. *tot het verleenen der hoedanigheid van Nederlander aan O. H. J. Muller en elf anderen.*

Met algemeene stemmen **aangenomen.** (Bij vergissing reeds als aangenomen vermeld in de zitting van 21 December.)

2°. *tot verhooging van hoofdstuk XI der staatsbegrooting van 1862* (Japansch gezantschap);

3°. *aanvulling van hoofdstuk VIIB der staatsbegrooting voor 1863* (Postkantoor te Rotterdam).

4°. *onteigening van perceelen ten behoeve van den aanleg van straten enz. voor de regelmatige uitbreiding van Rotterdam.*

Al deze ontwerpen worden mede met algemeene stemmen **aangenomen.**

5°. *houdende nadere bepalingen ten opzigte van gepensioneerden en onderstand genietenden, die zich buiten 's lands begeven.*

De heer **van Beeck Vollenhoven** bespreekt de opmerking in het verslag gemaakt nopens de toevoeging bij art. 7 van het ontwerp, der woorden: „De bepalingen, volgens welke pensioen en onderstand vervallen wanneer de titularis vreemden adeldom aanneemt, zijn niet toepasselijk op gevallen, die zich vóór de invoering dezer wet hebben voorgedaan." Hij wenscht nu van den minister van financien eenige inlichtingen te bekomen op de vraag, in het verslag gedaan: „Hoe *kunnen* zich gevallen hebben voorgedaan, vóór deze wet, onder de tegenwoordige grondwet of die van den jare 1844, dat Nederlanders vreemden adeldom hebben aangenomen."

De heer **van Nispen van Pannerden** bespreekt mede het grondwettig voorschrift van art. 63 alin. 2, waarbij uitdrukkelijk bepaald wordt: vreemde adeldom kan door geen Nederlander worden aangenomen. Doet hij dit echter, dan verliest hij zijn regt als Nederlander, en nu begrijpt hij de bijvoeging van art. 7 niet, waaruit volgt dat, al heeft men vreemden adeldom aangenomen, men toch pensioen kan blijven genieten. Hij verlangt dus ook nadere inlichting.

De **Min. van Financien** zegt, in antwoord op de beide sprekers, dat zoo het waar is, dat de aanvulling van art. 7 overtollig is, dit dan evenzeer het geval zou zijn met de artt. 2, 4 en 5. Hij gelooft echter dat de bepaling der grondwet niet juist wordt opgevat. Alleen, met het oog op de billijkheid heeft hij gemeend de bijvoeging in art. 7 te moeten opnemen.

De heer **van Beeck Vollenhoven** blijft volhouden dat wanneer door een Nederlander vreemde adeldom wordt aangenomen, hij dan zijn regt als Nederlander verliest en dus geen pensioen meer als zoodanig kan genieten.

De heer **van Nispen van Pannerden** is van hetzelfde gevoelen. Is het waar dat de bepaling der grondwet imperatief is, dan kunnen, dan mogen wij niet in deze wet schrijven, dat Nederlanders, die vreemden adeldom aannemen, toch in het genot van pensioen blijven.

De heer **Cremers** verschilt in gevoelen met de vorige sprekers. Indien *in art. 63 stond: vreemde adeldom kan door geen* Nederlander worden aangenomen, en heeft hij die aangenomen, dan verliest hij zijn pensioen, dan was hij het volkomen met hen eens. Maar hier bestaat die bepaling niet en daarom kan ook het pensioen alleen om die reden niet verloren gaan. Hij vindt de toevoeging zeer billijk en zal dus voor de wet stemmen.

De **Min. van Financien** gelooft dat hier in deze zaak niet de vraag te pas komt of hij, die vreemden adeldom aanneemt, ophoudt Nederlander te zijn. Hier is alleen kwestie van pensioen, en dat regt blijft bestaan, al neemt men vreemden adeldom aan.

De heer **van Nispen van Pannerden** houdt nader zijn gevoelen vol en vraagt of het goed is dat een Nederlander, die voor deze wet de grondwet overtreden heeft, zijn pensioen zal behouden, terwijl hij, die na deze wet vreemden adeldom aanneemt, zijn pensioen zal verliezen.

De **Min. van Financien** verdedigt nader het stelsel neergelegd in de bijvoeging bij art. 7 en blijft het onbillijk achten om aan deze wet terugwerkende kracht te geven.

De beraadslagingen worden gesloten en het ontwerp **aangenomen** met 22 tegen 8 stemmen.

Tegen de heeren: *van der Lek de Clercq*, *van Nispen van Pannerden*, *van der Oudermeulen*, *van Beeck Vollenhoven*, *van Aylva van Pallandt*, *Fransen van der Putte*, *Tonckens* en *van Heeckeren van Wassenaer.*

De commissie van rapporteurs over de hoofdstukken V—VIII zijn gereed met hare verslagen. De **Voorzitter** stelt voor den dag der beraadslagingen over de staatsbegrooting nader te bepalen.

De heer **Cremers** stelt daarentegen voor dien dag reeds nu te bepalen; de onzekerheid is belemmerend voor vele leden die hier niet wonen en hij stelt dus voor den dag der beraadslagingen over de hoofdstukken, waarover reeds verslag is uitgebragt te bepalen op aanst. Maandag.

De **Voorzitter** zegt dat hij alleen dit in het midden heeft te brengen, dat hij buiten staat is meerdere verslagen binnen te brengen omdat de regering nog niet meerdere antwoorden heeft ingezonden. Hij vleit zich dat dit morgen zal plaats hebben.

De heer **van Nispen van Pannerden** merkt op dat er nog van drie hoofdstukken verslagen moeten worden uitgebragt en antwoorden ingezonden, zoodat het niet raadzaam is nu reeds den dag der beraadslagingen te bepalen.

De heer **Cremers** verdedigt nader zijn voorstel en wordt daarin ondersteund door den heer *Boreel van Hogelanden.*

De heer **Hartsen** kan zich niet voegen bij het voorstel van den heer *Cremers.* De strekking van dat voorstel is om de begrooting te behandelen vóór men al de stukken geheel heeft overzien. Hij acht dit niet wenschelijk.

Het voorstel van den heer *Cremers* om den dag der discussie over de hoofdstukken der *Staatsbegrooting*, waarover reeds verslag is uitgebragt, te bepalen op aanstaanden Maandag 's morgens ten 11 ure, wordt *aangenomen* met 17 tegen 10 stemmen.

TEGEN de heeren *Tonckens*, *Blankenheym*, *van Rhemen van Rhemenshuyzen*, *'t Hooft van Benthuizen*, *van Sasse van Ysselt*, *van Nispen van Pannerden*, *van der Oudermeulen*, *Joost van Vollenhoven*, *Hartsen* en de *Voorzitter.*

De kamer zal morgen ten een ure beraadslagen over een en twintig wets-ontwerpen van ondergeschikten aard. Hieronder behoort dat *tot onteigening wegens de verbetering van den waterweg van Rotterdam naar Zee.*

Door de heeren *van Sasse van Ysselt*, *Tonckens* en *le Noble* worden hierop, namens de commissie voor de verzoekschriften, verschillende rapporten uitgebragt, waaronder drie adressen van den heer *T. J. Stieltjes*, over de spoorwegen op Java. Aangezien deze adressen aanleiding zouden kunnen geven tot het vragen van inlichtingen bij de aanstaande behandeling der begrooting voor het departement van koloniën, heeft de commissie voorgesteld deze adressen ter griffie te deponeren. — Dienovereenkomstig is besloten.

De vergadering is hierna gescheiden tot morgen ten 1 ure.

Staatsbegrooting voor 1864.

(Sectieverslagen en Regerings-antwoorden.)

IVde Hoofdstuk *A.* (*Departement van Justitie.*)

Verscheidene leden hebben zich bij het onderzoek van dit hoofdstuk bezwaard getoond over de weinige voortvarendheid, welke bij het departement van justitie wordt opgemerkt in de afdoening van daarbij steeds nog in bewerking zijnde belangrijke aangelegenheden.

In eene afdeeling werd door eenige weinige leden de wensch uitgedrukt, dat de regering hare aandacht zoude vestigen op eene allezins noodige regeling der werking zoowel van binnenlandsche als van vreemde naamlooze maatschappijen.

De leden eener andere afdeeling wenschten in herinnering te brengen, dat er nog geene verandering is gekomen in het schadelijk gevolg, 't welk te weeg gebragt wordt door de bestaande wetsbepalingen omtrent het hypotheekstelsel, bepaaldelijk betreffende de opheffing of het roijement van hypothecaire inschrijvingen, naar aanleiding van eene vroegere beslissing van den hoogen raad der Nederlanden.

In twee afdeelingen wenschte men algemeen de aandacht der regering te vestigen op de bestaande klagten ter zake van de ongunstige werking der jagtwet, die hoofdzakelijk toegeschreven wordt aan het gemis van een behoorlijk toezigt op het jagtveld, den verkeerden invloed, dien het aangaan van transactien doet ontstaan, en het gebrek van doeltreffende strafbepalingen, vooral tegen residivisten.

Van regeringswege is hierop o. a. geantwoord, dat zij niet anders dan *de verzekering herhalen kan, aan den anderen tak der* vertegenwoordiging, zoo schriftelijk als mondeling, gegeven. Harerzijds zal zij zorg dragen, dat de invoering der wet op de nieuwe regterlijke inrigting geene vertraging ondervinde. Reeds zijn, gelijk bekend is, de onderscheidene wets-ontwerpen, uitmakende het ontwerp-wetboek van strafvordering, aan de tweede kamer der staten-generaal ter overweging voorgelegd, en vóór den afloop dier overweging zal niet alleen hetgeen betrekking heeft tot de regterlijke indeeling, maar ook, naar men vertrouwt, het ontwerp van een nieuw wetboek van burgerlijke regtsvordering kunnen worden ingediend. Herhaalde aandrang tot meer spoed schijnt dus op dit oogenblik niet genoegzaam geregtvaardigd.

Andere onderwerpen van wetgeving, — het werd reeds meer dan eenmaal opgemerkt — komen, bij het veelomvattende van den zoo even genoemden arbeid, minder op den voorgrond.

Wat betreft het onderwerp der vreemde naamlooze vennootschappen, zoo schijnt het overweging te verdienen, of het niet raadzaam is om af te wachten, dat de *weifelende jurisprudentie*, waarop bij het verslag wordt gewezen, zich in den een of anderen zin zal hebben gevestigd, of dat althans de hooge raad in de gelegenheid zal zijn geweest daaromtrent te beslissen.

Ten vorigen jare is op gelijke klagten nopens de werking der jagtwet een antwoord gegeven, dat de regering ook thans nog meent te mogen onderschrijven. Zij heeft toen herinnerd, dat de bedenkingen, tegen het beginsel van transactie gerezen, en — zij kan er thans bijvoegen — ook de bedenkingen, nu gemaakt tegen het strafstelsel in zake van jagt en visscherij, alleen zouden kunnen worden opgeheven door eene herziening der jagtwet, waartoe, nu dit onderwerp van wetgeving reeds twee malen in korten tijd werd herzien, thans ten derden male geen voldoende grond schijnt te bestaan.

IVde Hoofdstuk *B.* (*Departement van Justitie.*)

Afdeeling Hervormde en andere Eerediensten, behalve die der Roomsch katholieke. Bij de overweging van dit hoofdstuk heeft men zich bepaald tot verwijzing naar hetgeen omtrent de administratie der eerediensten op het IIIde hoofdstuk B is aangeteekend.

In ééne afdeeling heeft men tevens aangedrongen op bespoediging van de regeling der kerkelijke pensioenen en van die, welke de administratie der kerkelijke goederen bij de Hervormden behoeft.

Ook de regering heeft op hare beurt verwezen naar het antwoord bij hoofdstuk III*B* op het verslag gegeven.

Ten aanzien van de regeling der kerkelijke pensioenen en van die der administratie van de kerkelijke goederen, meent de minister mede te kunnen volstaan met eene verwijzing naar hetgeen door hem in de memorie van beantwoording op het voorloopig verslag der tweede kamer op hoofdstuk IV *B* en bij de openbare behandeling der begrooting in die kamer omtrent beide onderwerpen is gezegd.

Vde Hoofdstuk. (*Departement van Binnenlandsche Zaken.*)

Bij den aanvang van het onderzoek dezer begrootingswet werd in al de afdeelingen door een vrij aanzienlijk aantal leden te kennen gegeven dat, naar hun gevoelen, de regering zich te veel mengt in het inwendig bestuur der provincien en gemeenten. Men erkende het bezwaarlijke van het aangeven der juiste grenzen tusschen een krachtvol bestuur en eene te ver gedreven centralisatie; doch men kon zich evenwel niet ontveinzen, dat deze laatste zich al te zeer openbaart in de bij het departement van binnenlandsche zaken heerschende strekking om, ook daar waar de wet aan gewesten en gemeentebesturen vrijheid van handelen laat, den wil van het opperbestuur door te drijven.

Door de overige leden werden deze bezwaren of niet, of slechts gedeeltelijk toegegeven. Velen stonden het gevoelen voor dat de regering in hare verhouding tot de gewestelijke en gemeentebesturen de grenzen harer bevoegdheid niet is te buiten gegaan en men hare handelingen uit dien hoofde bezwaarlijk afkeuren kan. Een krachtig bestuur en eene gelijkmatige toepassing van de bestaande wetten voldoen volgens hen aan eene erkende behoefte.

Verscheidene leden waren van oordeel, dat de verhooging der uitgaven van deze begrooting grooter is, dan die welke in de memorie van toelichting wordt aangewezen; omdat men bij eene vergelijking der cijfers van de beide jaren, zal die juist zijn, van de werkelijke uitgaven over 1863 moet aftrekken de sommen, die bij nadere suppletoire begrootingen zijn toegestaan.

Vele andere leden hebben deze bedenkingen niet beaamd of zich althans minder daardoor bezwaard geacht. Volgens hen vordert 's lands welzijn dat van de tegenwoordige ruimte van geldmiddelen een *behoorlijk gebruik worde gemaakt*, om voor erkende behoeften ook ruimere subsidien toe te staan. De aandrang, welke daartoe van zoo vele zijden geschiedt, is groot en bijna niet te wederstaan.

In twee afdeelingen der kamer werd algemeen aangedrongen op het indienen van eene wetsvoordragt tot algemeene regeling van het onderwerp der concessien van staatswege te verleenen, waarvan de noodzakelijkheid vooral gebleken is bij gelegenheid van de herhaalde behandeling van den aanleg der spoorwegen. In ééne afdeeling werd ook de noodzakelijkheid aangetoond eener wettelijke regeling van de heffing van tol- en sluisgelden. Met aandrang werd in drie afdeelingen de aanbieding eener algemeene wet op den waterstaat gevraagd.

Zeer vele leden hebben verlangd bepaalde inlichtingen te ontvangen aangaande den tegenwoordigen stand van de zaak der doorgraving van Holland op zijn smalst.

Eindelijk werd door eenige leden het gevoelen geuit, dat de omvang van het Departement van binnenlandsche zaken thans te zeer is uitgebreid; zoodat eene behoorlijke splitsing, in het bijzonder de afzondering van het bestuur der groote werken en openbare gebouwen van den overigen werkkring van dit departement, allezins wenschelijk schijnt te achten. Andere leden deelden in dit gevoelen niet.

Door den minister van binnenl. zaken is hierop in substantie het volgende geantwoord:

Na de gedachtenwisseling onlangs met de tweede kamer over centralisatie gevoerd, voorzag de minister geene hernieuwing van klagt. Wanneer de grondwet en de organieke wetten goedkeuring van besluiten der provinciale en plaatselijke besturen vordert, of der regering opdraagt tegen strijd met de wet of het algemeen belang te waken, dan is het haar pligt daarop naauwlettend toe te zien.

Maakt *zij van de bevoeg*dheid tot afkeuring of vernietiging gebruik, het is dan geen ongepaste inmenging in het inwendig bestuur der provincien en gemeenten, noch zucht naar uitbreiding van het centraal gezag, maar betrachting van roeping en pligt. Met genoegen behandelt de minister daarop de aangehaalde voorbeelden, daar zij onvolledig bekend schijnen, en een eenvoudig verhaal tot een juist oordeel in staat zal stellen.

Zij betreffen de begrooting van Noordbrabant, die van Noordholland en van Overijssel; en schorsing van raadsbesluiten en worden daarbij in 't breede de redenen opgegeven waarom ten deze gehandeld moest worden als geschied is.

Het Cijfer. Bij eene vergelijking der cijfers van 1863 en 1864 zou men, volgens het verslag, van de werkelijke uitgaven over 1863 de sommen moeten aftrekken, die bij suppletoire begrootingen zijn toegestaan. De minister verzoekt de leden, die dit gevoelen aankleven, in aanmerking te nemen, dat ter vergelijking der cijfers van die twee jaren, in den aanhef der memorie van toelichting, bij het oorspronkelijk bedrag van 1863 niet *al* de uitgaven zijn geteld, die later aan de dienst van dat jaar waren toegevoegd. Eene som van *ƒ* 449,000 is niet medegerekend. De minister heeft echter echter en, naar hij meent te regt, de sommen voor de verbetering van den Rotterdamschen waterweg, de Groningsche kanalen, de uitwatering van Zeeland en de haven van Middelharnis bijgevoegd; uitgaven die tot gelijk bedrag op de begrooting van 1864 voorkomen. Deed men dit niet, men zou tot geheel verkeerde gevolgtrekkingen komen.

Schoon de noodzakelijkheid van regels voor het verleenen van concessiën erkennende, is het den minister niet duidelijk hoe, gelijk in het verslag wordt gezegd, de noodzakelijkheid vooral bij gelegenheid van de herhaalde behandelingen van den aanleg der spoorwegen zou gebleken zijn.

Indiening van zoodanige wet zoowel als van die tot regeling van het bestuur van den waterstaat mag evenwel de minister niet toezeggen alvorens te weten, dat hij zijne belofte zal kunnen vervullen.

Omtrent den tegenwoordigen stand van de zaak der doorgraving van Holland kan voor het oogenblik niets anders worden medegedeeld dan dat de maatschappij is opgerigt.

Indien de minister eene splitsing van zijn departement noodig of nuttig keurde, dan zou hij de eerste zijn, die aan den koning *voor te stellen.*

VIde Hoofdstuk. (*Departement vnn Marine.*)

Door onderscheidene leden werd in de afdeelingen, even als ten vorigen jare, de weifelende en toegevende houding betreurd, welke men in het bestuur onzer zeemagt meende waar te nemen. Op niet weinige had die houding eenen min gunstigen indruk gemaakt.

Zeer vele andere leden deelden in dat ongunstig oordeel niet, of althans niet in die mate. Door dezen werd gewezen op den hoogst moeijelijken toestand, waarin ieder minister van marine zal geplaatst zijn in een tijdvak van algemeene proefnemingen. Zij waren zelfs, bij de beperkte middelen welke voor de zeemagt kunnen worden besteed, veeleer bevreesd voor een minister, die op dit oogenblik doortastende maatregelen zou willen nemen; maatregelen, waarvan welligt de ondoelmatigheid, bij ondervinding of door te letten op proefhoudende voorbeelden bij vreemde mogendheden, later blijken zou. De weifelingen des ministers lieten, naar hun oordeel, althans de toekomst vrij. — Anderen, hoewel erkennende dat die opmerking niet geheel ongegrond was, wezen er toch op, dat, zoo men al de toekomst vrijliet, men tevens gevaar liep van, met het oog op den tegenwoordigen staat van Europa, onverdedigd te blijven.

Meer bijzonder worden bij deze gelegenheid twee punten besproken. Vooreerst, de aanbouw van schepen in Nederlandsch Indie voor de dienst aldaar; ten tweede, de aanbouw van flottille-vaartuigen voor de verdediging hier te lande.

Verschillende leden gaven den minister in bedenking, om zich bij dien aanbouw in Indie tot schepen van klein charter te bepalen.

Met betrekking tot het tweede punt werd in de eerste plaats de proefneming met de te Fijenoord gebouwde ijzeren-gepantserde kanonneerboot besproken. Die proef scheen niet in allen opzigte gunstig te zijn uitgevallen en de minister heeft verklaard, dat hij in geenen deele wenscht eene tweede dusdanige boot te doen bouwen. Men hoopte dat eene nieuwe proef gelukkiger mogt slagen, opdat de *goede verwachtingen*, welke men met den minister van de geestkracht en de vaderlandsliefde der natie koesterde, in tijden van gevaar door deugdzame hulpmiddelen gesteund, zouden verwezenlijkt worden. Daaraan knoopten eenige leden de vraag, of de minister de verdedigingsmiddelen, thans aanwezig, geschikt en voldoende acht voor de defensie van het land.

De minister van marine heeft hierop o. a. het volgende geantwoord:

Indien de weifelende houding van den minister op vele leden eenen ongunstigen indruk maakt, is het geruststellend dat zeer vele leden, waarschijnlijk na al hetgeen tot regtvaardiging daarvan in de tweede kamer is gezegd, daarvan geene grief maken tegen ten minister. De minister wil dan ook niet in herhaling treden van al hetgeen daarover gezegd en geschreven is; maar zal de opmerkingen van eenige leden trachten te beantwoorden.

Het budget na 1853 heeft sedert 1855 met eenige millioenen verhoogd moeten worden, omdat de omstandigheden die verhooging *gebiedend noodzakelijk* maakten. *De* marine verkeerde in verval. De magazijnen werden uitgeput, de vloot ging in getalsterkte achteruit, omdat de uitgaven aanzienlijk vermeerderden en men, om in de behoefte van de Oost-Indische dienst te kunnen voorzien, met een te laag budget verpligt was van het kapitaal te teren.

De vrees, dat bij het wegvallen van oude schepen de vloot niet in dezelfde verhouding wordt aangevuld, komt minder gegrond voor, daar men toch voortgaat met de op stapel gezette schepen af te bouwen en voor de dienst gereed te maken.

Het gevoelen door verschillende leden geuit omtrent den aanbouw van niet al te groote schepen voor de koloniale dienst in Oost-Indie is ook dat van den minister. De vaartuigen, welke daar moeten worden gebouwd, zullen geene schepen zijn als de *Javaan.* Men moet zich daar bepalen tot stoomschepen, niet grooter dan het charter *Phoenix* en *Hekla.* De eigenlijke oorlogsschepen, als waartoe de *Javaan* behoorde, moeten in Europa worden gebouwd. *De toestand in Oost-Indie is van dien aard*, dat tegen den aanbouw van kleinere charters geene overwegende bezwaren bestaan, en de onlangs uit Java ontvangen rapporten laten geen twijfel over omtrent de aanwezigheid van eene meer dan voldoende hoeveelheid djati-hout voor dien bouw.

Indien de proef met de nieuwe kanonneerboot niet in alle opzigten gunstig is uitgevallen, moet men daarom niet wanhopen, dat deze proef niet tot een gunstig resultaat zal leiden. Men zal deze boot nader beproeven en niet tot den bouw van eene tweede overgaan, alsvorens men meer zekerheid heeft gekregen aangaande de verbeteringen, welke er op kunnen worden aangebragt.

De vraag, of de minister de aanwezige verdedigingsmiddelen geschikt en voldoende acht voor de defensie van het land, zoude hij niet gaarne bevestigend willen beantwoorden, omdat in een tijdperk van totale omwenteling der middelen van aanval, ook die der verdediging noodwendig groote verandering moeten ondergaan. Die verandering kan niet op eens geschieden, maar de minister heeft door de pantsering aanvankelijk van drie batterijen en van eenige flotille-vaartuigen een eersten behoedzamen stap gedaan op dien weg; men wenscht daarmede voort te gaan, zoo als uit de begrooting blijkt.

Nationale Schuld en Departement van Financiën.

VIIde Hoofdstuk *A.* (*Nationale Schuld.*)

Door zeer vele leden werd het betreurd, dat de minister bij de bestaande ruimte van geldmiddelen niet vroeger een wetsvoorstel tot amortisatie heeft ingediend; de laatstverloopen maand had toch eene voordeelige gelegendheid tot in inkoop aangeboden, welke nu ongebruikt was voorbijgegaan.

Door sommige leden werd eene herziening der reglementen op de grootboeken en de zamenvatting der verschillende bepalingen in een algemeen reglement wenschelijk gekeurd, indien dit althans met inachtneming van dezelfde waarborgen voor de zekerheid der inschrijvingen kan plaats vinden.

Ten aanzien van de posterijen werden in de eerste plaats op nieuw klagten aan geheven over het bestaande bestelloon ten platten lande. Men drong aan op eene algemeene en overal gelijktijdige opheffing van dien last, welke de ingezetenen ten platten lande treft.

Ook werd op nieuw over gebreken geklaagd in het vervoer der brieven.

Door enkele leden werd de verkoop der goederen van St. Agatha ter sprake gebragt en de vraag gedaan, of een openbare verkoop dier goederen niet voordeeliger zijn zou voor den staat.

Door den minister van financien is o. a. het navolgende geantwoord:

Hoofdstuk *nationale schuld.* Met de door enkele leden gedane vraag, of het niet doelmatig ware de betaling van de renten der nationale schuld door ambtenaren in plaats van door administratiekantoren te doen plaats hebben, zal naar het inzien der regering bedoeld zijn het meermalen ter sprake gebragte denkbeeld om van 's rijks wege certificaten van deelgeving en inschrijvingen op de grootboeken der nationale schuld te doen uitgeven.

In antwoord daarop veroorlooft zij zich te verwijzen naar hetgeen omtrent dit punt bij de beantwoording van het voorloopig verslag der tweede kamer, nopens dit hoofdstuk der staatsbegrooting is gezegd.

De opmerking dat indien door den minister van finantien vroeger een voorstel tot amortisatie ware ingediend, de voordeelige gelegenheid tot inkoop, welke de laatstverloopen maand aanbood, niet ongebruikt had behooren *te blijven*, kan naar het inzien van dien minister niet als verwijt tegen hem gelden.

De bedoelde daling der beursprijzen liet zich toch niet met zoo voldoende zekerheid voorspellen, en was ook niet zoo belangrijk, dat de regering vrijheid had kunnen vinden, op dien grond, de leden der eerste kamer uitsluitend ter behandeling eener amortisatiewet *te doen bijeen*komen. Daartoe bestond te minder aanleiding, omdat de *uitvoering* eener eenigzins belangrijke amortisatiewet op de beursprijzen waarschijnlijk denzelfden invloed zou gehad hebben, als daarop het *vooruitzigt* schijnt te hebben uitgeoefend dat, met het begin des aanstaanden jaars, ongeveer *ƒ* 11,500,000 tot amortisatie zal beschikbaar zijn.

Depart. v. finantien. De wensch [illegible] de bestaande verordeningen op [illegible] schuld is reeds sedert vele jaren erkend. Het tegenwoordig gouvernement zou zich gelukkig achten dien wensch te bevredigen, maar meent de voorziening in meer dringende behoeften op het gebied der finantiele wetgeving te moeten doen voorafgaan.

De minister had zich wel eenigermate gevleid met de hoop, dat de bijzondere ernst, waarmede sedert het vorige jaar het werk van de afschaffing der bestelloonen ten platten lande, vooral ook ten gevolge der beraadslagingen bij de eerste kamer der staten-generaal over dit onderwerp, van de zijde van zijn departement wordt doorgezet, niet geheel onopgemerkt zouden zijn gebleven.

In welke mate de meerdere opbrengst van het brievenvervoer tot verbetering van het postwezen wordt aangewend, kan blijken uit hetgeen tot staving der verhoogde aanvrage voor de behoeften van dezen tak van beheer bij afzonderlijke nota, welke bij de memorie van toelichting tot dit hoofdstuk is gevoegd, van de zijde der regering wordt aangevoerd. Aan gegronde klagten wordt altijd te gemoet gekomen, wanneer dit kan geschieden zonder het bezwaar slechts van den eenen op den anderen over te brengen, zoo als dikwijls het geval zoude zijn.

Voorts wordt nog gezegd:

a. Het vervoer naar de tusschenstations langs den Rhijnspoorweg kan niet wel worden gezegd zoo geheel onvoldoende te zijn.

Tusschen Rotterdam en Utrecht is op de voornaamste stations met vier, en op de kleine minder beteekenende met twee treinen in elke rigting, dus acht of vier malen iederen dag, gelegenheid.

b. De voorname, zoo niet eenige reden waarom de regeling van het brievenvervoer tussch Belgie en Zeeland in sommige opzigten te wenschen overlaat, bestaat hierin, dat er tot dusverre geen middel gevonden is om de correspondentie van Zeeland met Belgie te bespoedigen, zonder die van Zeeland en andere gedeelten van het rijk daaronder te doen lijden, 't geen niet wel de bedoeling kan zijn.

c. Tusschen Leeuwarden en Dokkum bestaan twee regtstreeksche gelegenheden tot verzending van brieven iederen dag, en in onmiddellijk verband met de aankomst en het vertrek der posten in de beide genoemde plaatsen.

d. De klagt over eene onvoldoende inrigting van het brievenvervoer tusschen Hoogezand en Sappemeer heeft den minister eenigermate bevreemd.

Eene wetsvoordragt betreffende de met de bewoners van St. Agatha getroffen overeenkomst, zal binnen kort aan het oordeel van de vertegenwoordiging worden onderworpen. De regering stelt zich voor, *die* voordragt te doen vergezeld gaan van zoodanige inlichtingen, als welke, naar zij vertrouwt, de overtuiging zullen schenken, dat 's rijks belangen bij die overeenkomst naar behooren zijn behartigd.

Tweede Kamer.

Aan de leden is rondgedeeld een ontwerp van wet tot *onteigening van perceelen ten behoeve van den spoorweg van Kuilenburg naar Zalt-Bommel.*

Dat ontwerp bevat het volgende enig artikel:

Wij verklaren, dat het algemeen nut de onteigening vordert ten name van den staat, van de eigendommen noodig voor de aanleg van den spoorweg van Kuilenburg naar Zalt-Bommel, loopende door de gemeenten Kuilenburg, Buurmalsen, Geldermalsen, Waardenburg en Zalt-Bommel, van Kuilenburg in rigting van het Hof nabij Tricht, met een flaauwe bogt hoogte van Laaggraafsche Wetering, tusschen het Hof en Tricht door, verder met eene dubbele kromming westelijk langs Met en om de Doornekamp en het huis op de sluis, langs Waardenburg, om met overgang van de Waal boven en naar Bommel, langs die stad door te gaan.

Uitgegeven en Gedrukt bij H. NIJGH, te Rotterdam.